

PCN

PEST CONTROL NEWS®

TIJDSCHRIFT VOOR DE PLAAGDIERBEHEERSINGSBRANCHE

NUMMER **52**

Vliegenbestrijding in stallen vraagt om een integrale aanpak

25

ICUP 2025 in Lund

26

De Aziatische hoornaar moeten we accepteren

50

Stallen vormen de ideale habitat voor vliegen. Maar de aanwezigheid van vliegen in agrarische omgevingen heeft een grote impact. Hoe kan de bestrijding succesvol worden aangepakt?

Op pagina 26 t/m 30 vind je een uitgebreid verslag terug, inclusief foto's, van de 11de bijeenkomst van de International Conference on Urban Pests (ICUP) in het Zweedse Lund.

Aziatische hoornaars... ze zijn inmiddels niet meer weg te denken uit ons land. Nesten van de invasieve exoot zijn schering en inslag. Valt de situatie nog te redden of gaan we de soort moeten accepteren als landgenoot?

Een uniek, dubbelzijdig LED
UV-toestel voor de controle van
vliegende insecten in grote,
open industriële ruimtes

Chameleon[®]

STELLARIS

QUANTUM[®]
LED

- Gepatenteerd ontwerp dat de 360° UV-output van de Quantum® X technologie maximaliseert om meer energie te besparen en verbruiksartikelen te verminderen zonder afbreuk te doen aan de prestatie van het toestel
- Verbruikt tot 6 keer minder dan vergelijkbare modellen die uitgerust zijn met TL-buizen
- Volledig metalen constructie
- Een zaligheid om te onderhouden
- 3 jaar garantie, uitgezonderd toebehoren, en gecertificeerd volgens de laatste internationale wetgeving

FEP splintervrije gecoate Quantum® X buizen & geoptimaliseerde LED-lijmplanken, in lijn met de rest van het LED-assortiment, om voorraadvereisten te vergemakelijken en te minimaliseren.

*Patent aangevraagd

Bitesize...

ICUP 2025 in Lund

26

Op pagina 26 t/m 30 vind je een uitgebreid verslag terug, inclusief foto's, van de 11de bijeenkomst van de International Conference on Urban Pests (ICUP) in het Zweedse Lund. De drie dagen durende bijeenkomst bracht pest controllers en deskundigen uit de branche wereldwijd samen en bracht weer veel nieuwe inzichten.

Blijf op de hoogte van wat er speelt in onze branche

Redacteur

Dr. ing. Joeke Nijboer

Struisvaren 21
2661 PW Bergschenhoek (NL)

Tel. +31 (0)6 549 079 35

E-mail: joeke@pestcontrolnews.com

Redactioneel medewerkers

Colette den Boogert / Katho Lepee

Advertenties

redactie@pestcontrolnews.com

Druk

ctp digitalprinting

www.ctp-digitalprinting.be

Van de redacteur

Het grootste artikel in dit nummer is gewijd aan ICUP dat plaatsvond in Zweden. Verder blikken we terug op een heel aantal andere bijeenkomsten en evenementen, laten we twee bedrijven aan het woord en valt er weer heel wat interessant branchenieuws te ontdekken.

Limas Hygienics: tijdskritisch en deskundig

Het Belgische bedrijf Group Limas werd in 2008 opgericht. Limas Hygienics is een onderdeel ervan en spitst zich onder andere toe op ongediertebestrijding. Tijd voor een interview over dit groeiende bedrijf.

MEET | EAT | ENJOY

Op 24 september vond de 2de editie van het netwerkevent MEET EAT ENJOY plaats in Breda. Het was een geslaagde middag waarin netwerken centraal stond.

04 Uitgangspunten voor een diervriendelijkere beheersing van knaagdieren

Maite van Gerwen gaf tijdens ICUP dit jaar een interessante presentatie over knaagdierbeheersing en de hiervoor gebruikte methodes. Ze roept op tot een meer diervriendelijke aanpak, met het IPM+ model.

12 Werkzame stoffen van biociden: meer regels en beter inzicht nodig voor schoon water

De Unie van Waterschappen roept op om de regels die er bestaan voor gewasbeschermingsmiddelen om de impact op de waterkwaliteit te verminderen door te trekken naar biociden.

42 EWS Group viert 25-jarig jubileum

EWS Group, actief in plaagdierbeheersing in meerdere landen, viert dit jaar zijn 25ste verjaardag. Wij vonden dat de perfecte aanleggenheid voor een interview met PPD Invest (waarvan EWS deel uitmaakt).

06 Verklaring van veelvoorkomende termen binnen de plaagdierenbranche

VIB, SDS, etiket, SPC, toelatingen, WG/GA... Binnen onze branche zijn er heel wat technische termen die gekend moeten zijn. Maar wat houden ze precies in en welke verschillen bestaan er tussen verschillende types documenten?

15 Vliegenbestrijding in stallen 25 vraagt om een integrale aanpak

Stallen vormen de ideale habitat voor vliegen. Maar de aanwezigheid van vliegen in agrarische omgevingen heeft een grote impact. Hoe kan de bestrijding succesvol worden aangepakt?

44 De Aziatische hoornaar 50 moeten we accepteren

Aziatische hoornaars... ze zijn inmiddels niet meer weg te denken uit ons land. Nesten van de invasieve exoot zijn schering en inslag. Valt de situatie nog te redden of gaan we de soort moeten accepteren als landgenoot?

Van de redacteur

www.pestcontrolnews.com

[@pcnbenelux](https://www.instagram.com/pcnbenelux)

[facebook.com/pestcontrolnews](https://www.facebook.com/pestcontrolnews)

In deze editie zijn vijf pagina's gewijd aan de driedaagse ICUP-bijeenkomst, die eind juni/begin juli werd gehouden in het Zweedse Lund. Deze internationale bijeenkomst van onderzoekers en organisaties op het gebied van plaagdierbeheersing wordt één keer per drie jaar gehouden in een andere stad en land. De resultaten van de presentaties kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de plaagdierbeheersing. Het zou wellicht goed zijn als deze bijeenkomst eens in Nederland georganiseerd kon worden - bijvoorbeeld in 2028 of 2031. Dat zou een goede stimulans kunnen zijn voor het uitvoeren van nog meer onderzoek op het gebied van plaagdierbeheersing, dat direct en indirect van invloed is op de situatie in Nederland.

In dit nummer kunt u ook een twee pagina lang artikel vinden over de veranderingen die per 1 januari plaatsvinden bij het Ctgb. Het Ctgb is het instituut dat biociden in Nederland toelaat. De heer Andriessen, die de afgelopen 25 jaar betrokken is geweest bij het Ctgb, wordt opgevolgd door mevrouw Paashuis.

Verder bevat deze editie van PCN twee artikelen over plaagdierbestrijdingsbedrijven die bezig zijn met uitbreiden. Het Belgische bedrijf Limas Hygienics is nog maar een tijdje geleden begonnen in België en heeft inmiddels zijn plaats veroverd. Het Nederlandse bedrijf PPDInvest is in de afgelopen 25 jaar uitgegroeid tot een onderneming met 380 werknemers in zeven landen. Het bedrijf richt zich vooral op de beheersing van insecten in voedsel, bijvoorbeeld in Big Bags en containers. Ook de afdeling EWS, die zich bezighoudt met plaagdierbeheersing en momenteel zestig medewerkers telt, blijft nog steeds groeien.

De meeste plaagdierbeheersingsbedrijven werken al volgens het IPM-principe, zoals beschreven in het HIK. Er wordt steeds meer ingezet op preventie en bestrijding met klemmen, waardoor het gebruik van rodenticiden verder afneemt. Ook het HIK en CIK worden steeds beter

aangepast, zodat de beheersing nog effectiever kan plaatsvinden. De eendaagse IPM-nascholingscursus, die eens per vijf jaar gevolgd moet worden, zal daar zeker verder aan bijdragen. Toch blijven er nog regelmatig onduidelijkheden bestaan rondom IPM-knaagdierbeheersing.

Daarom hebben Rob van Veldhuijzen en ikzelf een website ontwikkeld waarop veel antwoorden te vinden zijn op vragen die in de plaagdierensector leven. De antwoorden zijn, waar nodig, tot stand gekomen in overleg met bevoegde instanties. Daarnaast bevat de website verklaringen van diverse afkortingen en relevante documenten die te maken hebben met IPM-knaagdierbeheersing. Het is de bedoeling dat de website regelmatig wordt geüpdatet. Neem eens een kijkje op: www.IPM-k.nl

Joeke Nijboer
Redacteur Pest Control News

We vragen het aan ChatGPT

www.pestcontrolnews.com

[@pcnbenelux](https://www.instagram.com/pcnbenelux)

facebook.com/pestcontrolnews

ChatGPT. Wie heeft er nog niet van gehoord? Een tool op basis van Artificial Intelligence. De chatbot, die gespecialiseerd is in het voeren van dialogen, verscheen op 30 november 2022 plots online. Er is in de geschiedenis nog nooit een nieuw product geweest dat op zo'n korte tijd door zoveel mensen werd aangenomen als ChatGPT (Generative Pre-Trained Transformer).

Dat wilden wij ook wel eens uitproberen! Vanaf PCN 49 (juni 2024) zijn we gestart met een reeks artikelen waarin we telkens twee vragen over plaagdierbeheersing stellen aan de chatbot. Nu naar onze mening de belangrijkste vragen gesteld werden, is het tijd om iets anders te zoeken. Dit is met andere woorden de laatste keer dat we ChatGPT een antwoord laten geven op vragen die ook bij jullie leven!

1) Welk land in Europa is vooruitstrevend bezig in het bestrijden van plaagdieren en waarom?

Binnen Europa geldt Nederland, samen met landen als Zweden en Duitsland, als een van de meest vooruitstrevende landen op het gebied van moderne plaagdierbeheersing.

Nederland als voorbeeldland

Nederland heeft de afgelopen jaren sterk ingezet op een duurzame en geïntegreerde aanpak. Sinds 1 januari 2023 mag het gebruik van rodenticiden (middelen tegen ratten en muizen) alleen nog worden toegepast door gecertificeerde professionals, en uitsluitend als laatste redmiddel binnen het systeem van Integrated Pest Management (IPM).

Dit houdt in dat eerst preventieve en niet-chemische maatregelen moeten worden genomen voordat chemische bestrijding wordt toegestaan. De nadruk ligt op:

- **Preventie en structurele maatregelen**, zoals het afdichten van ingangen, het wegnemen van voedselbronnen en regelmatige monitoring.
- **Strikte opleiding en certificering van professionals**, waardoor alleen deskundigen bestrijdingsmiddelen mogen inzetten.
- **Beperking van chemische middelen**, die niet meer vrij verkrijgbaar zijn voor particulieren.

De bredere Europese context

Nederland is niet het enige land dat stappen zet richting duurzamere pestcontrol.

- **Zweden** loopt voorop met zeer lage chemische inzet en een sterke focus op milieubescherming.
- **Duitsland** heeft strikte regels rond biocidengebruik en legt de nadruk op dierwelzijn en veilige methoden.
- **Denemarken** investeert actief in publieke voorlichting en preventieve infrastructuur om plaagdierdruk te verminderen.

Deze landen delen een gemeenschappelijk doel: het terugdringen van chemische bestrijdingsmiddelen en het bevorderen van preventieve, milieuvriendelijke methoden.

Een verschuiving in denken

De Nederlandse aanpak onderscheidt zich door de combinatie van wetgeving, opleiding en praktijk. Daardoor verschuift de focus van "bestrijden" naar "voorkomen" – een fundamentele verandering binnen de Europese plaagdierbeheersing.

Hoewel deze strengere regelgeving in de praktijk soms als complex of kostbaar wordt ervaren, draagt ze bij aan een professionelere sector, innovatie en een beter evenwicht tussen volksgezondheid, milieu en effectiviteit.

Conclusie

Nederland geldt, samen met Zweden, Duitsland en Denemarken, als een Europese koploper in duurzame en geïntegreerde plaagdierbeheersing. Door de nadruk te leggen op preventie, deskundigheid en verantwoord gebruik van bestrijdingsmiddelen, laat het land zien hoe regelgeving en innovatie kunnen samengaan in de strijd tegen plaagdieren.

2) Is plaagdierbeheersing een goede sector in de toekomst?

Ja, plaagdierbeheersing heeft sterke vooruitzichten voor de toekomst. De sector evolueert snel van traditionele bestrijding naar een moderne, duurzame en technologisch onderbouwde discipline.

Groeiende behoefte wereldwijd

Door klimaatverandering, verstedelijking en globalisering nemen plaagproblemen wereldwijd toe. Warmere winters en langere zomers zorgen voor snellere voortplanting van insecten en knaagdieren. Tegelijk leidt intensiever goederenverkeer tot een grotere verspreiding van plaagdieren tussen landen en continenten.

Dat betekent dat de vraag naar professionele en gecontroleerde plaagdierbeheersing blijft stijgen – niet alleen in stedelijke gebieden, maar ook in landbouw, logistiek en voedselverwerking.

Van bestrijden naar beheersen

De toekomst van de sector ligt in preventie, monitoring en innovatie.

De focus verschuift van reactief bestrijden naar Integrated Pest Management (IPM), waarbij preventie, hygiëne, bouwkundige maatregelen en continue monitoring centraal staan. Chemische middelen worden enkel nog ingezet als laatste stap.

Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat de sector meer kennisintensief en technologisch geavanceerd wordt. Denk aan:

- **Slimme sensoren en digitale vallen** die plaagactiviteit real-time volgen.
- **Data-analyse en AI-gestuurde monitoring** om trends te voorspellen.
- **Duurzame alternatieven** zoals LED-technologie, biologische bestrijding en ecologische loksystemen.

Professionalisering en regelgeving

Tegelijk wordt de wetgeving in veel landen strenger. Alleen goed opgeleide en gecertificeerde professionals mogen nog bepaalde middelen gebruiken. Dat verhoogt de kwaliteit en betrouwbaarheid van de sector en versterkt de positie van gespecialiseerde bedrijven.

Economisch perspectief

De markt voor professionele plaagdierbeheersing groeit wereldwijd met enkele procenten per jaar, gedreven door strengere hygiëne-eisen, milieuwetgeving en de toenemende aandacht voor voedselveiligheid.

Ook binnen Europa geldt pest management als een stabiele en toekomstbestendige sector, met ruimte voor innovatie, duurzaamheid en digitalisering.

Conclusie

Plaagdierbeheersing is niet alleen een noodzakelijke, maar ook een toekomstgerichte en groeigerichte sector.

Bedrijven die investeren in kennis, technologie en duurzame oplossingen zullen in de komende jaren een steeds belangrijkere rol spelen in het beschermen van gezondheid, voedselveiligheid en leefomgeving.

Alle antwoorden zijn gegenereerd door ChatGPT en staan los van de mening van het redactieteam.

Uitgangspunten voor een diervriendelijkere beheersing van knaagdieren

Nederlandse samenvatting van “Rethinking Rodent Control - Towards a More Animal Friendly Approach”, ICUP 2025, Lund.

Waar mensen de leefomgeving delen met dieren kunnen conflicten ontstaan. Zo ook in het geval van ratten en muizen. Hoewel preventie door middel van wering en habitatmanagement is verankerd als een van de startpunten binnen de IPM-aanpak, is het nog steeds gebruikelijk om ratten en muizen te doden wanneer er sprake is van een conflict. Dit roept echter ethische bezwaren op, zeker in een maatschappij waarin dierenwelzijn steeds belangrijker is.

Ten eerste veroorzaken de gebruikte methoden dierenleed, zowel bij knaagdieren als andere dieren die ermee in aanraking komen. Van anticoagulantia is algemeen bekend dat knaagdieren een langzame en pijnlijke dood sterven en er sprake is van doorvergiftiging. Ook de vele andere methoden hebben allemaal hun impact op ratten, muizen en andere dieren. In klapvallen kunnen bijvoorbeeld ook dieren zoals marters, kleine vogels, amfibieën, egels en eekhoorns gevangen worden.

Een eekhoorn in een rattenklem. Foto: Janneke Ackermans, gemeente Maastricht

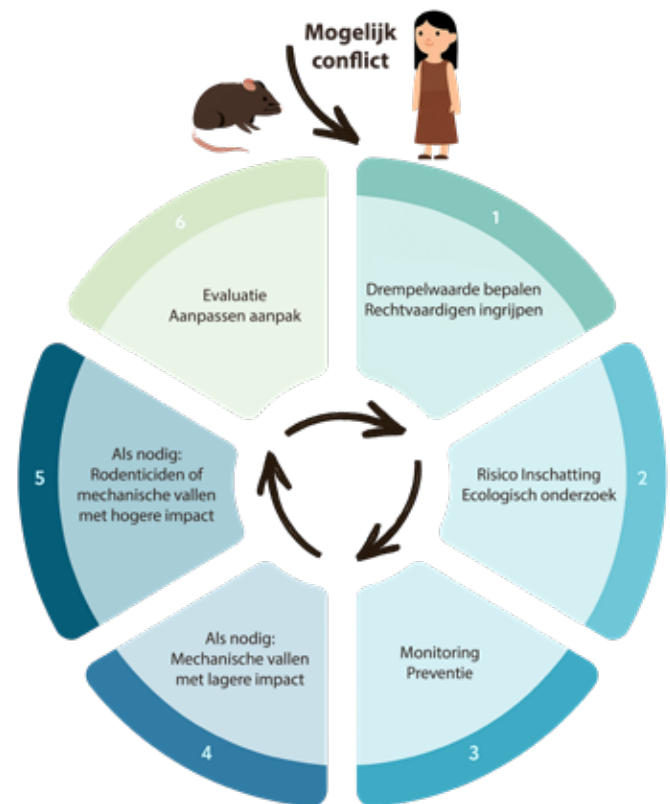
Met dodelijke bestrijding wordt daarnaast de onderliggende oorzaak van het conflict niet opgelost. Het heeft slechts een tijdelijk effect en moet herhaaldelijk worden toegepast wanneer de kernoorzaak van de overlast of het conflict niet wordt aangepakt, wat in de loop van de tijd tot meer slachtoffers leidt. Zonder het implementeren van preventieve strategieën blijft het probleem onopgelost, wat betekent dat ook de belangen van mensen op de lange termijn niet worden gewaarborgd.

Om conflicten op een mens- en diervriendelijke manier op te lossen, kunnen we een andere aanpak kiezen. Eén die toekomstbestendig is, het samenleven van mens en dier bevordert en resoneert met moderne benaderingen van dierenwelzijn.

De principes van Integrated Pest Management (IPM) zijn een mooi startpunt. IPM benadrukt een verschuiving naar preventie als een fundamenteel onderdeel van knaagdierbeheersing.

De praktische implementatie van IPM en toepassing van preventie blijken echter nog steeds een uitdaging en vragen om de inzet van verschillende betrokkenen. Bovendien kan IPM verder worden uitgebreid, waardoor er meer aandacht is voor dierenwelzijn. Dit leidt tot de volgende vier aandachtspunten om tot **IPM+** te komen:

1. Het instellen van een objectieve drempelwaarde.
2. Het uitvoeren van een risico- én ecologische beoordeling.
3. Het toepassen van slimme monitoring en preventie.
4. Het kiezen van bestrijdingsmethoden met een lagere welzijnsimpact.

Schematische weergave van IPM+ voor een meer ethische en diervriendelijke beheersing van knaagdieren, gebaseerd op de uitgangspunten van Integrated Pest Management. © Animo Animalis.

Drempelwaarde en rechtvaardiging voor bestrijding

IPM start met het vaststellen van een drempelwaarde voor de aanwezigheid en activiteit van ratten en muizen. Deze drempelwaarde stelt het punt vast waarop risico's onaanvaardbaar worden en kan worden gebruikt voor geïnformeerde en rechtvaardige besluitvorming over het starten of stoppen van specifieke bestrijdingsinterventies. Alleen als bewezen wordt dat de aanwezigheid van knaagdieren schadelijk is en de voordelen van bestrijding zwaarder wegen dan deze schade, kunnen maatregelen worden gerechtvaardigd.

De drempelwaarde kan gebaseerd zijn op de ecologische draagkracht (aantal dieren bepaald door voedsel/onderdak), maar wordt in de praktijk vaak gebaseerd op de 'culturele draagkracht' (het maximale aantal dieren dat mensen bereid zijn te tolereren). Om tot een meer ethische knaagdierbeheersing te komen, moet de drempelwaarde op een objectieve en kwantificeerbare manier worden vastgesteld, op basis van meetbare indicatoren, niet op labels zoals 'ongedierte'.

Risicobeoordeling en ecologische beoordeling

Na het vaststellen van de drempelwaarde, wordt met een risicobeoordeling vastgesteld of de drempelwaarde is overschreden. De risicobeoordeling moet objectief zijn en duidelijke en meetbare indicatoren bevatten over onder andere het aantal knaagdieren en de verschillende risico's. Daarnaast zou er een ecologische beoordeling gedaan moeten worden. Deze beoordeling geeft inzicht in de aanwezigheid van natuurlijke roofdieren en andere dieren die door potentiële bestrijdingsmaatregelen kunnen worden aangetast.

Monitoring en preventie

Monitoring en preventie moeten gedurende het hele proces worden uitgevoerd. Het is aan te bevelen om te monitoren met niet-dodelijke methoden, omdat bij gebruik van vallen (ook voor monitoring) al dieren worden gedood. Werk bijvoorbeeld met camera's. Ontwikkelingen met AI en slimme automatische beeldherkenning gaan snel en bieden tal van mogelijkheden. Ook de techniek van eDNA is mogelijk interessant om te onderzoeken in relatie tot knaagdiermonitoring.

Het implementeren van preventie blijkt in de praktijk vaak een uitdaging en vraagt om de inzet van verschillende belanghebbenden. Er moet de bereidheid en mogelijkheid zijn om te investeren in preventie, maar dat is helaas nog niet bij iedereen vanzelfsprekend.

Naast technische maatregelen moeten preventiestrategieën ook gericht zijn op verandering van menselijk gedrag, communicatie en educatie.

Kiezen van bestrijdingsmethoden met de minste impact

Als preventie faalt of op korte termijn niet mogelijk is, moeten effectieve methoden worden ingezet die de kleinste welzijnsaantasting met zich meebrengen. Dat wil zeggen, methoden die dieren snel en met zo min mogelijk ongerief doden. De beoordeling van de welzijnsimpact kan op een systematische wetenschappelijke manier worden gedaan en er bestaat al een aantal van deze studies. Wat zou kunnen helpen is om methoden onafhankelijk en objectief te laten testen en/of certificeren voordat ze op de markt komen. Dit is al het geval voor biociden in Europa. In Zweden moeten ook vallen worden getest.

Conclusie

Knaagdierbestrijding met dodelijke methoden brengt ethische bezwaren met zich mee. Door een andere benadering te kiezen, kan de beheersing van knaagdieren op een diervriendelijkere manier worden uitgevoerd, terwijl ook het probleem voor mensen daadwerkelijk wordt opgelost. Deze aanpak begint met het definiëren van een objectieve drempelwaarde en rechtvaardiging van bestrijding. Door een ecologische beoordeling toe te voegen aan de risicobeoordeling kan impact op andere dieren worden beperkt. In de aanpak hebben goede monitoring en preventie van conflicten tussen mens en knaagdieren een centrale rol. Wanneer preventie niet voldoende effectief is, moeten bestrijdingsmethoden met de laagste impact op dierenwelzijn worden gekozen.

Auteur: Maite van Gerwen, Animo Animalis. Zelfstandig Adviseur en Onderzoeker Dierenwelzijn en Mens-dierconflictbemiddeling en promovenda dierenwelzijn in knaagdierbeheersing (Universiteit Utrecht)

Het volledige artikel met alle bronvermeldingen is te lezen op: <https://www.icup.org.uk/media/ohbb32pi/2-m-gerwen-78879.pdf>

PRODUCTEN **KOSTEN U MINDER**

SCAN
HIER
OM TE
ZIEN
HOE

POWERED BY

 Bell
SENSING TECHNOLOGIES®

www.bellsensing.com

 Bell
LABORATORIES, INC.

iQ producten kosten u minder

In vergelijking met iQ-producten, mede mogelijk gemaakt door Bell Sensing Technologies, lijken traditionele vallen en lokaasstations misschien de juiste keuze omdat ze in eerste instantie minder duur zijn. Echter, als ongediertebestrijdingsbedrijven gebruikmaken van iQ-producten, besparen ze geld op de totale kosten, optimaliseren ze hun arbeid en creëren ze nieuwe zakelijke kansen.

iQ-producten stroomlijnen de dienstverlening

De belangrijkste manier waarop iQ-producten ongediertebestrijdingsbedrijven geld besparen, is simpel: ze stroomlijnen het werk.

Standaard producten voor knaagdierbestrijding kosten in eerste instantie minder. Maar de tijd die nodig is om vallen en lokaasstations te onderhouden loopt op. iQ-producten lossen dit probleem op.

iQ-producten registreren bijvoorbeeld automatisch de knaagdieractiviteit met behulp van geïntegreerde Bluetooth-sensoren. Dankzij deze technologie kunnen bestrijdingstechnici iQ-vallen en lokaasstations tot op 30 meter afstand inspecteren met hun smart device en de **gratis Bell Sensing-app**. De app laat ongediertebestrijders (PCO's) vervolgens direct zien welke apparaten (binnen bereik) knaagdieractiviteit en vangsten registreren.

Uit een recent onderzoek van Bell blijkt dat technici locaties met iQ-apparaten tot 78% sneller kunnen onderhouden dan locaties met traditionele producten. Dit komt omdat ze dan alleen vallen en kisten met geregistreerde activiteit hoeven te controleren.

Door deze efficiëntie kunnen bedrijven hun arbeid en geld beter benutten. 78% snellere service betekent 78% minder arbeidskosten. Als het onderhoud van een bepaalde klantlocatie met traditionele producten bijvoorbeeld € 100 aan arbeidskosten zou kosten, dan zou het onderhoud met iQ-producten slechts € 22 kosten.

Deze besparingen lopen op en kunnen interessante zakelijke kansen opleveren.

iQ-producten geven uw bedrijf ruimte om te groeien

Met iQ-vallen en lokaasstations kunnen ongediertebestrijders hun bedrijf uitbreiden en grotere klanten binnenhalen.

Het onderhoud van locaties met traditionele vallen en lokaasstations beperkt de hoeveelheid werk die kan worden verzet. Hoe hard een technicus ook werkt, hij kan maar een beperkt aantal vallen en lokaasstations per dag controleren.

Omdat iQ-producten de dienstverlening stroomlijnen, kunnen ongediertebestrijders zich beter richten op groei en nieuwe klanten aannemen.

Met het **gratis Bell Sensing-portaal** worden deze voordelen nog groter. In tegenstelling tot veel andere slimme apparaten voor ongediertebestrijding zijn er geen abonnementskosten verbonden aan het gebruik van iQ-producten. Na elke klus worden de gegevens over de knaagdieractiviteit geüpload naar het portal en geordend in overzichtelijke rapporten. Deze rapporten houden het gebruik van lokaas en historische trends bij en identificeren hotspots voor knaagdieractiviteit. Dit geeft ongediertebestrijders de kennis die ze nodig hebben om plagen efficiënt aan te pakken en tegelijkertijd een betere service te leveren.

iQ-producten zijn noodzakelijk voor een kwalitatief hoogwaardige knaagdierbestrijding

Door iQ-producten te gebruiken, besparen ongediertebestrijdingsbedrijven veel tijd en creëren ze groeimogelijkheden, terwijl ze tegelijkertijd de totale kosten verlagen. Meer dan 2 miljoen iQ-producten helpen ongediertebestrijders om sneller, efficiënter en beter knaagdiereen te bestrijden.

Een kleine investering vandaag kan morgen leiden tot grote kostenbesparingen. Neem contact op met uw Bell vertegenwoordiger om vandaag nog aan de slag te gaan met iQ-producten.

Samen werken aan duurzame dierplaagbeheersing: Voorkom een plaag, begin vandaag

Voorlichtingsorganisatie Milieu Centraal geeft opnieuw aandacht aan de campagne 'Voorkom een plaag, begin vandaag', gericht op het voorkomen van muizen- en rattenplagen. Gemeenten, woningcorporaties en plaagdierbeheerders vinden via de bijbehorende toolkit middelen om bewoners te informeren en te motiveren tot het nemen van preventieve maatregelen.

Preventie staat centraal

Met eenvoudige maatregelen kunnen bewoners al veel doen om een plaag te voorkomen. Als er ondanks deze maatregelen toch overlast ontstaat, is het advies om een erkende knaagdierbeheerser in te schakelen. Deze professionals volgen de stappen van het plaagdierbeheersysteem: 1) preventie, 2) professionele niet-chemische maatregelen (zoals klapvallen) en – als niets anders helpt – 3) de toegestane chemische bestrijdingsmiddelen gebruiken.

Aanpak 'Voorkom een plaag, begin vandaag'

Via een persbericht, social media en andere online kanalen wordt er landelijk aandacht aan 'Voorkom een plaag, begin vandaag' besteed. De campagne richt zich vooral op gezinnen en studenten, omdat deze doelgroepen vaker te maken hebben met muizen en ratten. Op de landingspagina plaagvoorkomen.nl staat praktische informatie om een dierplaag van muizen en ratten te voorkomen. Ook krijgen bewoners tips over wat ze kunnen doen bij bestaande overlast.

Sanne Janssen, expert plaagdierbeheersing bij Milieu Centraal, vertelt: "Uit onderzoek blijkt dat mensen niet altijd goed weten wat effectieve, milieu- en diervriendelijke maatregelen zijn. Daarom geven wij op plaagvoorkomen.nl doelmatige tips om plagen te voorkomen. Als men overlast ervaart, is het een goede tip om naast het inschakelen van een erkend plaagdierbeheerser de gemeente om hulp te vragen."

Toolkit

De campagne wordt ondersteund door een gratis online toolkit met diverse communicatiemiddelen. De toolkit is te downloaden via milieucentraal.nl/toolkit-plaagvoorkomen.

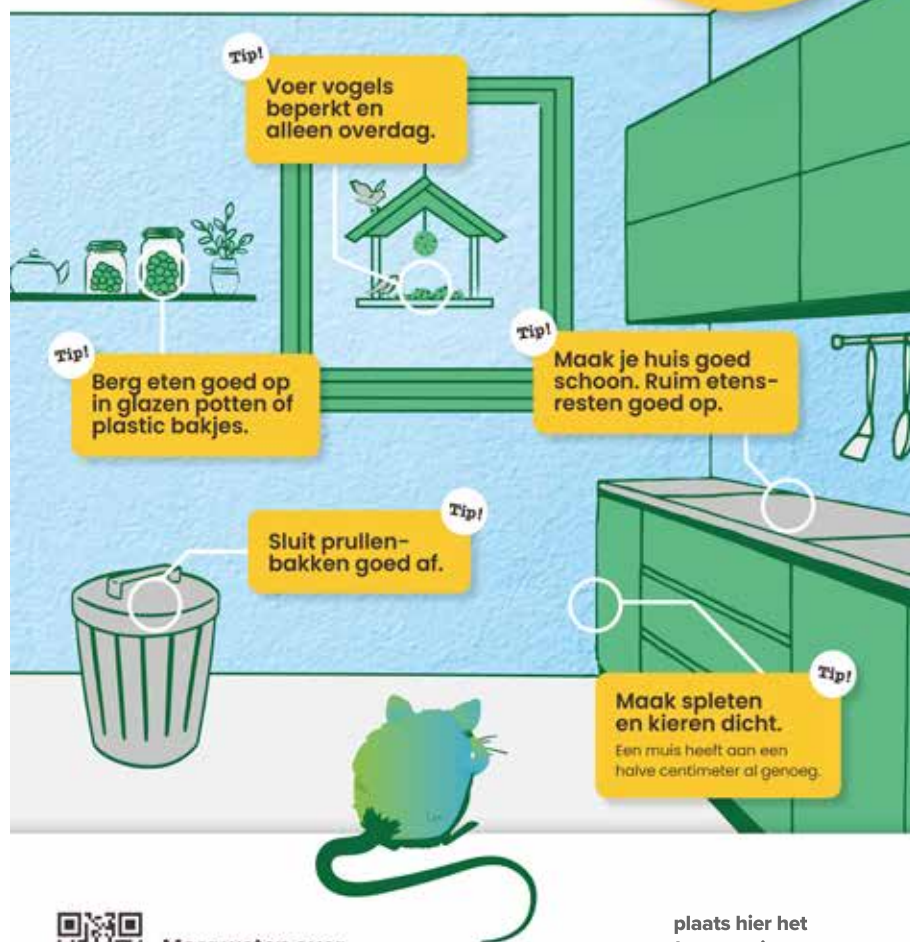
De toolkit bevat onder andere:

- Animaties
- Advertenties voor huis-aan-huis bladen
- Social posts (algemeen en specifiek voor studenten)
- Posters in A2- en A3-formaat
- Praatplaten (algemeen en specifiek voor studenten)

De middelen zijn vrij te gebruiken binnen de context van de campagne. Organisaties kunnen de middelen inzetten via websites, op social media kanalen, als flyers of in (lokale) huis-aan-huis bladen. Het eigen logo kan aan de meeste middelen toegevoegd worden (met uitzondering van animaties en social posts).

Muizen of ratten?

**Voorkom
een plaag,
begin
vandaag!**

**Meer weten over
voorkomen en bestrijden?**
Bekijk alle tips op plaagvoorkomen.nl

plaats hier het
logo van jouw
organisatie

Verklaring van veelvoorkomende termen binnen de plaagdierenbranche

Veiligheidsblad (VIB / SDS)

Een veiligheidsblad is hetzelfde als een Veiligheidsinformatieblad (VIB) en Productveiligheidsinformatieblad (PVIB) en een Safety Data Sheet (SDS). Het is een wettelijk verplicht document (vanuit de Europese REACH verordening) dat informatie geeft over de gevaren van een chemische stof of mengsel, de juiste omgang, opslag en noodmaatregelen. De fabrikant stelt het veiligheidsblad op en is verantwoordelijk voor de juistheid van de informatie. Plaagdierbeheersers zijn wettelijk verplicht om de veiligheids- en milieu-instructies op te volgen volgens de Arbowet en de milieuwetgeving bij toepassing van het middel.

Etiket

Het etiket van een middel wordt opgesteld door de toelatingshouder. Het etiket zit op de verpakking van een biocide, moet in de Nederlandse taal opgesteld zijn en moet in overeenstemming zijn met het SDS en met de toelatingsvoorschriften van het Ctgb. Het etiket moet door de fabrikant up-to-date worden gehouden wanneer nieuwe regels of voorschriften van toepassing zijn op het product. Het etiket bevat onder andere H- en P-zinnen en gevarenpictogrammen. Het product mag uitsluitend worden gebruikt zoals op het etiket staat aangegeven, inclusief de toegestane plaagsoorten. De aanwijzingen op het etiket moeten strikt worden opgevolgd volgens de wet.

Summary of Product Characteristics (SPC)

De SPC, in het Nederlands vertaald als Samenvatting van de Productkenmerken, is het document dat bij de toelating van een biocide wordt afgegeven door het Ctgb of de Europese commissie. Het bevat gedetailleerde informatie over het doel en toepassingsgebied, doseringen, gebruiksvoorschriften, voorzorgsmaatregelen voor mens, dier en milieu, en veiligheidsinformatie. Het etiket is afgeleid van de SPC. De SPC biedt de juridische basis voor het gebruik van het middel.

Gebruiksvoorschriften

Gebruiksvoorschriften zijn instructies die aangeven hoe een biocide veilig en effectief moet worden toegepast. Ze staan op het etiket en in de SPC. Plaagdierbeheersers zijn wettelijk verplicht deze voorschriften op te volgen.

Toelating van biociden

Een toelating is de officiële goedkeuring van een biocide voordat het op de markt gebracht en gebruikt mag worden. Het middel moet volledig voldoen aan de wetgeving, zoals de Biocidenverordening (EU 528/2012) en de Nederlandse Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb).

- Europees niveau: op Europees niveau kunnen toelatingen voor heel Europa afgegeven worden door de Europese commissie.
- Nationaal (Nederland): de toelating wordt

afgegeven door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb), dat toeziet op de juiste tekst van de SPC.

Duur en soorten toelating

- Een middel wordt meestal voor 10 jaar toegelaten.
- Verlenging: na herbeoordeling kan een middel opnieuw voor 10 jaar worden toegelaten.
- Nieuwe toelating: een middel dat voor het eerst op de markt komt.
- Wijziging toelating: een middel waarvan de voorwaarden zijn aangepast meestal op verzoek van de toelatingshouder.
- Opschorting: de toelating van een middel kan tijdelijk worden opgeschort totdat nieuwe informatie is beoordeeld.
- Vervallen toelating: een middel met een vervallen toelating mag niet meer op de markt gebracht en gebruikt worden (evt. is er nog wel tijdelijk een respijtp periode).

WG / GA

De termen WG en GA komen soms nog voor. WG staat voor Wettelijk Gebruiksvoorschrift, GA staat voor Gebruiksaanwijzing. Deze termen komen nog vanuit de oude toelatingen op basis van de Nederlandse wetgeving (Wgb). Voor vrijwel alle plaagdiermiddelen zijn WG en GA nu vervangen door de SPC.

Limas Hygienics: tijdkritisch en deskundig

Limas hygienics is een onderdeel van Group Limas en werd opgericht door CEO Ben Maes in 2008. Het bedrijf startte op de zolderkamer van Maes, maar is intussen uitgegroeid tot een middelgrote onderneming met meer dan 130 werknemers. Het bedrijf biedt professionele facilitaire en bouwkundige oplossingen, waarbij door diverse expertises een optimale omgeving wordt gecreëerd waarin gezondheid, esthetiek, hygiëne en duurzaamheid centraal staan.

De naam van het bedrijf is afgeleid van de achternaam van de oprichter, aangevuld met enkele letters. De hoofdvestiging (HQ Group Limas) bevindt zich in Schelle (België), met nevenvestigingen in Tongeren, Zulte, Weert en Edam.

Het bedrijf bestaat uit acht verschillende divisies, die samenkomen in de afdelingen Limas energetica, Limas constructions, Limas facilities en Limas hygienics.

De eerste drie genoemde afdelingen houden zich bezig met technische installaties en bouwkundige activiteiten in woningen en bedrijven. De brede expertise leidt tot optimale resultaten en tevreden klanten. De afdeling Limas hygienics bestaat uit de onderdelen Fauna & Flora, Omgevingsfactoren en Sanering en Ongediertebestrijding.

CEO Ben Maes en senior managing director en adviseur Ron van Dijk gingen tijdens een interview in Schelle dieper in op de werkzaamheden van Limas hygienics.

Limas hygienics werd opgericht in 2012. Ron van Dijk raakte in 2018 betrokken bij de afdeling Fauna & Flora, die momenteel uit 14 personen bestaat. Van Dijk is nog altijd actief betrokken bij biologische studies en het geven van advies op het gebied van herpetologie en entomologie. Het is dan ook niet verwonderlijk dat van Dijk vroeger zelf veel diersoorten heeft gehouden en bestudeerd.

Via diverse managementfuncties kwam hij uiteindelijk terecht bij een Japans logistiek bedrijf, waar hij een klant bediende die handelde in kopieermachines en printers. Voor die klant werd een warehouse in Genk opgezet, waar hij Ben Maes leerde kennen. In 2018 vroeg Maes hem om Limas hygienics naar een hoger niveau te tillen. Van Dijk stortte zich met enthousiasme op dit voor hem toen nog onbekende werkgebied. Aangezien er in België geen specifieke opleidingen zijn, heeft van Dijk – net als Maes – de BT-plaagdieropleiding in Nederland gevolgd. Hij vindt het belangrijk dat al zijn medewerkers deze opleiding volgen.

Het IPM-model neemt een steeds centralere plaats in binnen de ongediertebestrijding, vooral bij het beheersen van ratten en muizen, maar ook bij andere plaagdieren. In België staat IPM echter minder centraal, en worden biociden nog vaak gebruikt. Omdat het toepassen van habitatmanagement niet wettelijk verplicht is, is er onvoldoende toezicht vanuit de overheid. In de praktijk betekent dit dat er gemakkelijk biociden worden ingezet om een plaag te bestrijden, in plaats van dat er eerst wordt gekeken naar de oorzaak van het probleem.

Steeds meer bedrijven beseffen echter dat er eerst een grondig onderzoek moet plaatsvinden en dat gifvrije oplossingen prioriteit moeten krijgen. IPM is een Europese regel en wanneer alleen bestrijdingsmiddelen worden ingezet, kan een nieuwe plaagdieroverlast snel opnieuw ontstaan. Limas hygienics verwacht dat het nog enkele jaren zal duren voordat het IPM-principe, zoals dat in Nederland gebruikelijk is, ook in België volledig zijn vorm heeft gekregen en wordt toegepast zoals bedoeld is. Waar mogelijk past men dit principe nu al toe.

Ongeveer 55% van de werkzaamheden van de afdeling Limas hygienics bestaat uit contractwerkzaamheden voor bedrijven, bijvoorbeeld het beheersen van plaagdieren in luchtvaartomgevingen, maar ook in de food-, non-food-, petrochemische, chemische, zorg- en logistieke sector.

LIMAS hygienics

tijdkritisch en deskundig

Limas hygienics wordt regelmatig ingeschakeld voor plaagdierbestrijding in logistieke ketens, horeca, hotels, afvalverwerkingsbedrijven, productiefaciliteiten en bij particulieren. Ratten- en muizenoverlast komt daar veelvuldig voor, evenals kakkerlakkenplagen.

Steeds vaker wordt Limas hygienics gevraagd om niet alleen de bestrijding uit te voeren, maar ook een adviserende en coördinerende rol te vervullen bij urgente en complexe situaties. Vaak blijkt dat collega-bestrijders er op locatie met alleen chemische of mechanische maatregelen niet in slagen om het probleem blijvend op te lossen. In zulke gevallen is het essentieel om verder te kijken dan bestrijding alleen: structurele hygiënemaatregelen, preventief onderhoud en bouwkundige aanpassingen zijn noodzakelijk om de situatie duurzaam te verbeteren.

Limas hygienics helpt klanten om niet alleen de oorzaak van de overlast in kaart te brengen, maar ook om duurzame oplossingen te implementeren waarmee zij de controle over hun omgeving terugkrijgen – in samenwerking met Limas hygienics of hun huidige pest control-leverancier.

Ratten- en muizenbestrijding wordt bij Limas hygienics meestal uitgevoerd met klapvallen, met Harmonix Monitoring en Rodent Paste van Envu of met andere toegelaten middelen. Waar de klant ervoor openstaat, wordt ook het IPM-principe toegepast. In België is het gebruik van geweren voor rattenbestrijding een grijs gebied: er is geen duidelijke wetgeving over wat wel en niet mag, waardoor de plaagdierbeheersers van Limas deze methode niet toepassen.

Bij grote kakkerlakkenoverlast worden middelen op basis van synthetische pyrethroiden ingezet. Bij kleinere plagen maakt men gebruik van speciale kakkerlakkengels. Het minimale maar berekende gebruik van bestrijdingsmiddelen is tweede prioriteit. De eerste prioriteit is het probleem oplossen zonder belastende middelen.

Bedwantsen worden regelmatig aangetroffen in hotels en andere overnachtingslocaties. Sommige hotels laten wekelijks of maandelijks bedwantsinspecties uitvoeren, met behulp van vallen en visuele controles. Volgens van Dijk heeft het inzetten van bedwantspeurhonden weinig zin, omdat de geur van bedwantsen tot drie maanden na bestrijding aanwezig blijft, waardoor de honden blijven aanslaan, ook al zijn er geen bedwantsen meer. Bovendien kunnen deze honden maar korte tijd worden ingezet en dus niet alle kamers inspecteren in grotere hotels.

Van Dijk vindt het belangrijker dat het kamerpersoneel goed wordt opgeleid. Zij verschonen immers de bedden en ruimen de kamers op. Wanneer zij bedwantsen leren herkennen, kunnen ze direct alarm slaan en weten ze welke maatregelen nodig zijn om verdere verspreiding te voorkomen.

De achtergrond van van Dijk in flora- en faunaonderzoek komt goed van pas bij het beheersen van plaagdieren. Hij kijkt niet alleen naar de bestrijding van het dier zelf, maar ook naar de omgeving eromheen. Zo ziet hij beter de onderlinge verbanden – waarom een plaagdier zich op een bepaalde plek bevindt – en probeert hij waar mogelijk de natuur haar gang te laten gaan. Een voorbeeld hiervan is de voorkeur om wespennesten te verplaatsen in plaats van te vernietigen.

Dankzij zijn academische achtergrond in biologie en zijn diepgaande expertise op het gebied van flora en fauna beschikt van Dijk over een unieke visie op plaagdierbeheersing. Zijn benadering wordt gekenmerkt door een open houding ten opzichte van uiteenlopende methoden die gericht zijn op het beperken van overlast tot een aanvaardbaar en duurzaam niveau. Dit in combinatie met zijn ervaringen in het opzetten van nieuwe afdelingen in bedrijven en/of veranderprocessen heeft geleid tot het ontstaan van een mooie synergie.

Deze integrale aanpak is kenmerkend voor Group Limas en draagt in belangrijke mate bij aan de verdere ontwikkeling van diverse specialisaties binnen de organisatie. Dit bevordert niet alleen de interne samenwerking, maar versterkt ook de positie van het bedrijf binnen de sector.

Onder leiding van Ben Maes werken de verschillende divisies van Group nauw samen. Door de integratie van plaagdierbeheersing en kennisoverdracht binnen deze afdelingen heeft Ron van Dijk zijn adviserende rol ten aanzien van de andere bedrijfsdelen verder geprofessionaliseerd.

Hiermee beschikt de organisatie over een volledig en geïntegreerde totaaloplossing waarmee Group Limas zich positioneert als echte 'one-stop company' - een strategische doelstelling die reeds bij de oprichting in 2008 werd vastgelegd.

De plaagdierbestrijdingsbranche zal in de toekomst ongetwijfeld nog veel horen van Group Limas en in het bijzonder van Limas hygienics.

SWARM Biotactics haalt €13 miljoen op voor bio-robotica met levende insecten

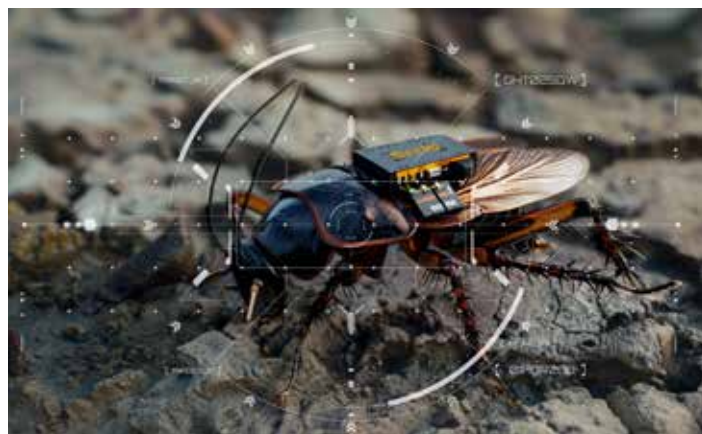
Het Duits-Amerikaanse bedrijf SWARM Biotactics heeft in juni €13 miljoen opgehaald bij investeerders uit Europa, de Verenigde Staten en Australië om zijn ontwikkeling van bio-robotische systemen voort te kunnen zetten. Het in 2024 in Duitsland opgerichte bedrijf richt zich op volledig bestuurbare insecten die ingezet kunnen worden voor defensie, nationale veiligheid, rampenbestrijding en industriële inspectie.

De bio-robotische insecten zijn kakkerlakken die een speciaal ontworpen "rugzak" dragen, uitgerust met camera's, sensoren en beveiligde communicatiesystemen. Hierdoor kunnen ze precies navigeren en real time data verzamelen op plekken die voor conventionele machines ontoegankelijk zijn.

"We betreden een decennium waarin toegang, autonomie en veerkracht het geopolitieke voordeel bepalen," zegt Stefan Wilhelm, CEO van SWARM Biotactics. "Conventionele systemen falen juist daar waar controle het hardst nodig is – in ontoegankelijke zones, ingestorte infrastructuur of politiek complexe gebieden. SWARM ontwikkelt een volledig nieuwe categorie robotica: biologisch geïntegreerde, AI-gestuurde en massaal

inzetbare systemen voor voortdurende inlichtingenverzameling op plaatsen waar geen drone of grondrobot kan komen."

De toepassingen van bio-robotica reiken verder dan defensie. De systemen kunnen ook worden ingezet bij rampen, zoals ingestorte gebouwen of huizen, om levens te redden en kritieke informatie te verzamelen.

© SWARM Biotactics

Werkzame stoffen van biociden: meer regels en beter inzicht nodig voor schoon water

Onlangs presenteerde de Unie van Waterschappen een standpuntnota met bovengenoemde titel. Hieronder kan u de samenvatting vinden.

Het mierenlokdoosje, de spray tegen vliegende insecten en aangroeiwerende verf op boten, het zijn stuk voor stuk voorbeelden van biociden met werkzame stoffen die schadelijk kunnen zijn voor de waterkwaliteit. Toch krijgen deze stoffen weinig aandacht in beleid en regelgeving. Dat moet anders, vinden de waterschappen.

Door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden komen werkzame stoffen in de Nederlandse wateren terecht. Deze chemische stoffen vormen een risico voor de ecologie en de drinkwaterkwaliteit. Ze brengen bovendien het halen van de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in gevaar. Voor gewasbeschermingsmiddelen bestaat wel regelgeving om de impact op de waterkwaliteit te verminderen, maar dit geldt niet voor biociden.

Overschrijden van milieunormen

Biociden zijn middelen met een of meer werkzame stoffen die worden gebruikt voor de bestrijding van schadelijke organismen zoals bacteriën en ongedierte, maar geen gewasbeschermingsmiddel zijn. Werkzame stoffen zoals DEET, permethrine en imidacloprid overschrijden in het oppervlaktewater regelmatig de geldende waterkwaliteitsnormen.

De herkomst van dergelijke vervuiling is moeilijk te achterhalen. Zowel particulieren als professionals maken gebruik van deze middelen. Bovendien bestaat er overlap tussen de werkzame stoffen in biociden, diergeneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen. Gewasbeschermingsmiddelen kregen de afgelopen jaren veel aandacht vanwege hun grote impact op de waterkwaliteit. Dit heeft geleid tot strenge wet- en regelgeving, maar deze geldt niet voor biociden. In de praktijk betekent dit dat een aantal werkzame stoffen wel verboden zijn in gewasbeschermingsmiddelen, maar niet voor de andere twee middelen. Zo is imidacloprid niet meer toegestaan in de landbouw, maar nog wel in mierenlokdoosjes en antivlooiemiddelen voor huisdieren. Diergeneesmiddelen bevatten vaker dezelfde werkzame stoffen als biociden. Daarom is het ook noodzakelijk om maatregelen te nemen om de milieubelasting van deze stoffen in diergeneesmiddelen te beperken.

Meer regelgeving nodig voor biociden

Momenteel gebeurt er te weinig om de negatieve impact van biociden op de waterkwaliteit te beperken. De waterschappen vinden dat, net als voor gewasbeschermingsmiddelen, ook strenge wet- en regelgeving moet gelden voor biociden. Volgens de waterschappen zou het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) voortaan de toelating van biociden moeten herbeoordelen als ze structureel de toelatingsnormen in water overschrijden. Dit gebeurt al voor gewasbeschermingsmiddelen.

Tot slot moet er een ambitieus emissiereductiedoel worden vastgesteld voor biociden. Voor gewasbeschermingsmiddelen wil het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur in 2030 nagenoeg emissieloos zijn. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, verantwoordelijk voor het biocidebeleid, moet zich hetzelfde doel stellen als het gaat om biociden.

Bewustwording bij gebruikers en politiek

Particuliere en professionele gebruikers moeten zich bewust worden van de impact van werkzame stoffen in biociden op de waterkwaliteit. Hetzelfde geldt voor de politiek. Maar ook het Rijk, en met name het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat als verantwoordelijke voor het biocidebeleid in Nederland, moet stappen gaan zetten.

Oproep aan het Rijk en parlement

Iedereen speelt een belangrijke rol bij het verbeteren van de waterkwaliteit door het verminderen van emissies van werkzame stoffen. Daarom roept de Unie van Waterschappen het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Eerste en Tweede Kamer en andere overheden op om het beleid voor biociden en diergeneesmiddelen op hetzelfde niveau te brengen als het beleid voor gewasbeschermingsmiddelen. De waterkwaliteit moet centraal staan bij toelating, handhaving en voorlichting.

Eikenprocessierups in 2025: vroege activiteit en blijvende overlast

In 2025 was de eikenprocessierups in Nederland weer vroeg actief, mede door een zachte lente. De eerste meldingen van uitkomende eitjes dateerden al van eind maart, waardoor een vroeg en langdurig seizoen begon, met een verwachte piek in juni. Ondanks een landelijke afname in aantallen was er sprake van overlast, vooral in lokale hotspots.

Uit voorlopige analyses bleek dat in 6% van de circa 60.000 onderzochte eiken de rupsen aanwezig waren. In sommige gebieden was de besmetting echter aanzienlijk hoger, tot wel 100% van de bomen. Dit betekent dat de plaagdruk lokaal nog steeds hoog was, ondanks een lichte landelijke daling ten opzichte van 2024.

Veel gemeenten kiezen steeds meer voor ecologische beheersmaatregelen in plaats van chemische bestrijding. Zo zijn in Gelderland al 19 van de 51 gemeenten gestopt met het gebruik van chemische middelen, en in Noord-Brabant wordt ecologisch beheer als effectief beschouwd.

Hoewel de landelijke situatie in 2025 iets verbeterd is, blijft continue controle en preventie cruciaal om gezondheidsrisico's en overlast zoveel mogelijk te beperken.

Intrede dennenprocessierups in Nederland

In 2025 heeft de dennenprocessierups zijn intrede gedaan in Nederland. Voor het eerst zijn er vlinders van deze soort aangetroffen in feromoonvallen in Voorst (Gelderland) en Cadier en Keer (Limburg). Deze vondsten zijn een indicatie dat de soort zich in Nederland kan vestigen.

De dennenprocessierups is een exoot die oorspronkelijk uit Zuid-Europa komt. Door klimaatverandering en de opwarming van het klimaat heeft de soort zich noordwaarts verspreid. In Nederland kunnen de rupsen zich vestigen in naaldbomen zoals dennen, sparren, lariksen en ceders. Ze kunnen ook in loofbomen, zoals meidoorn, voorkomen, wat hun verspreiding in stedelijke gebieden vergemakkelijkt.

De rupsen staan bekend om hun brandharen, die ernstige gezondheidsklachten kunnen veroorzaken bij mensen en dieren. Elke rups kan tot wel 1 miljoen brandharen bevatten. Deze haren kunnen huidirritatie, jeuk, oogklachten en ademhalingsproblemen veroorzaken.

Hoewel er momenteel geen rupsen zijn aangetroffen, is het belangrijk alert te blijven. Het is de verwachting dat er spoedig een rapport met protocollen voor het opsporen en beheersen van de dennenprocessierups wordt opgesteld.

Invasieve exoten: wat kunnen plaagdierbeheersers doen?

Invasieve exoten zijn uitheemse planten en diersoorten die door menselijk handelen in Nederland zijn gekomen en schade kunnen toebrengen aan de bestaande biodiversiteit en ecosystemen, en die soms ook andere schade kunnen veroorzaken. Vaak komen ze via transportmiddelen, geïmporteerde planten of containers het land binnen.

Binnen de EU regelt de Exotenverordening (EU 1143/2014) hoe invasieve exoten beheerd moeten worden. Artikel 4 stelt een unielijst centraal van flora en fauna die in Europa ongewenst is: deze moeten indien mogelijk worden opgespoord en verwijderd en mogen niet worden verhandeld, vervoerd of gekweekt. Wanneer uitroeiing niet mogelijk is, moet schade zoveel mogelijk worden beperkt.

Op 7 augustus 2025 werden 26 nieuwe soorten aan de unielijst toegevoegd, waaronder de Canadese bever, het sikahert, de Amerikaanse nerts, de reuzenhoornaar, drie platwormsoorten, twee modderkruipers en een rivierkreeftsoort. Voor veel van deze soorten zullen plaagdierbeheersers waarschijnlijk niet direct worden ingezet. Via www.waarneming.nl wordt bijgehouden hoe vaak een soort wordt waargenomen.

Aziatische hoornaar

Tot september 2025 is de Aziatische hoornaar ongeveer 50.000 keer waargenomen. Vooral in de zuidelijke provincies komt de soort nu veel voor, maar ook noordelijker neemt de verspreiding toe. Het aantal nesten – naar schatting 2.500 eind juli – zal waarschijnlijk blijven groeien. Voor (gehouden) honingbijen kan dit een extra probleem vormen boven op de bestaande plagen, zoals de Varroamijt, omdat ze een gemakkelijke prooi zijn. Naar verwachting zal de Aziatische hoornaar zich, ondanks pogingen tot indamming, uiteindelijk in geheel Nederland vestigen, mogelijk in hoge dichtheden. Voor plaagdierbeheersers betekent dit dat bestrijding

in de toekomst waarschijnlijk vergelijkbaar zal worden met die van reguliere wespen. Bij overlast kunnen nesten worden verwijderd met toegestane methoden, bijvoorbeeld de stofzuigermethode in bomen. Binnenshuis of tegen gevels mogen toegelaten biociden volgens de geldende regels worden toegepast. Provincies zullen in de toekomst waarschijnlijk alleen financiële steun bieden wanneer de biodiversiteit daadwerkelijk in gevaar is.

Termieten

In Nederland zijn kolonies van verschillende soorten termieten waargenomen. Import van goederen, zoals planten of hout, kan nieuwe kolonies introduceren. De schade aan houten constructies kan lokaal aanzienlijk zijn en bij nieuwe introducties in de toekomst een aanzienlijke maatschappelijke kostenpost worden. Gecoördineerde bestrijding door de overheid is wenselijk, waarbij plaagdierbeheersers een belangrijke rol kunnen spelen.

Mediterraan draaigatje

Deze mierensoort breidt zich steeds verder uit, vooral in stedelijk gebied. Plaagdierbeheersers zijn bij de bestrijding betrokken en ontwikkelen steeds betere technieken.

© Wikipedia

Platwormen

Nieuw-Zeelandse platwormen vestigen zich steeds vaker in Nederland en kunnen een bedreiging vormen voor regenwormen en slakkensoorten. Plaagdierbeheersers kunnen wellicht een rol spelen bij het beheersen van deze soorten.

Andere invasieve exoten die in beperkte mate aanwezig zijn en waarbij plaagdierbeheersers mogelijk een rol kunnen hebben, zijn wasberen, wasbeerhonden en rivierkreeften.

Het is belangrijk dat plaagdierbeheersers zich realiseren dat hun werk niet beperkt hoeft te blijven tot de gebruikelijke plaagdieren zoals ratten en muizen. Ook andere invasieve soorten, die nu nog niet wijdverspreid zijn, moeten nu en in de toekomst worden beheerst om schade aan ecosystemen – en soms ook aan bebouwing of de menselijke gezondheid – te voorkomen.

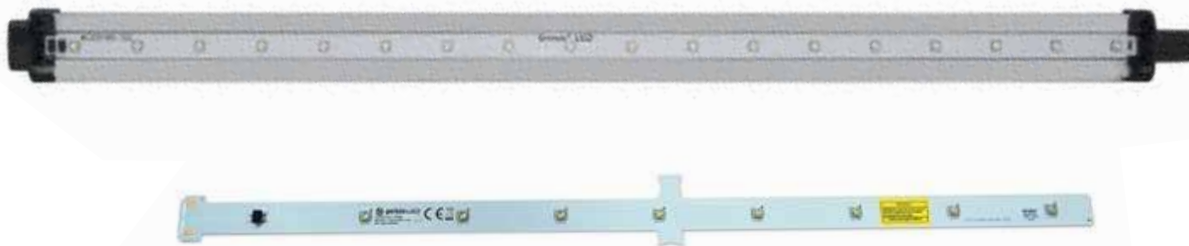

© Shetland Community Wildlife Group

LED's Go with Pelsis-Edialux

De Toekomst van Vliegenbestrijding met LED-technologie

Pelsis-Edialux is wereldwijd een toonaangevende leverancier van oplossingen voor de bestrijding van vliegende insecten middels elektrische vliegenvangers. Wij lopen voorop in technische innovaties en bieden naast de traditionele UVA TL-vliegenlampen ook vliegenlampen met de nieuwste LED-technologie.

De huidige situatie

Oorspronkelijk zouden de UVA TL-buizen voor vliegenlampen vanaf 1 januari 2026 niet meer verkrijgbaar zijn. Deze datum is uitgesteld tot 2028. Of deze datum standhoudt is nu nog niet bekend. Pelsis-Edialux wacht echter niet af en zet vol in op LED-vliegenlampen. Op dit moment is 80% van het assortiment van Pelsis-Edialux gebaseerd op de nieuwste LED Technologie welke in eigen huis wordt ontwikkeld en geproduceerd. Voor klanten die, om welke reden dan ook, nog niet kunnen of willen overstappen op LED technologie houden we natuurlijk de traditionele UVA TL-buizen in ons assortiment.

De tussenoplossing: OptiCatch™

Pelsis-Edialux biedt ook de mogelijkheid om bestaande vliegenlampen aan te passen met UVA-LED-lampen, genaamd OptiCatch™. De OptiCatch™ vervanglampen kunnen probleemloos gebruikt worden in insectenlampen voorzien van een magnetische ballast, een kwestie van de aanwezige starter(s) te vervangen door een dummy starter en de buizen erin te zetten. Alle traditionele Insect-O-Cutor toestellen zijn uiteraard geschikt voor deze aanpassing.

TL versus LED: wat is het verschil?

Het verschil tussen UVA TL-lampen en LED-lampen zit in de manier waarop het licht wordt aangestuurd. TL-buizen worden rechtstreeks verbonden met het elektriciteitsnet en werken op wisselspanning, terwijl LED-lampen via een transformator gebruikmaken van gelijkspanning. De lichtverspreiding van een LED is zodanig ontworpen dat het insecten effectief aantrekt. Sommige modellen van Pelsis-Edialux gebruiken spiegels om het licht te weerkaatsen, terwijl andere een diffuse lichtverdeling hebben voor een constante vangprestatie.

Voordelen van LED ten opzichte van TL-lampen

1. Energiebesparing en lagere operationele kosten

Reken op aanzienlijk lagere elektriciteitskosten, 60 tot 70% per toestel per jaar. Bovendien hoeven onze LED-lampen pas na drie jaar te worden vervangen.

2. Veiligheid en milieu

LED-lampen zijn duurzamer en veiliger voor het milieu, omdat ze in tegenstelling tot UVA TL-buizen, geen kwik bevatten. Het vermindert de afvalstroom fors. En niet te vergeten: het gebruik van LED draagt bij aan een positief imago van een organisatie.

3. Lagere warmteontwikkeling en betere lijmbordprestatie

LED-lampen geven nauwelijks warmte af, waardoor lijmplaten minder snel uitdrogen en een constante vangprestatie behouden blijft.

LED's Go LED!

De wereldwijde trend gaat duidelijk richting LED-technologie en Pelsis-Edialux wil hierin de leidende partij zijn. Alle nieuwe vliegenlampen met LED Technologie worden volledig in-house ontworpen en geproduceerd. De overstap naar LED betekent voor bedrijven moderne, onderhoudsarme apparaten die kostenbesparend en milieuvriendelijk zijn. Voor bedrijven waar hygiëne, efficiëntie, betrouwbaarheid en uitstraling cruciaal zijn biedt LED-technologie van Pelsis-Edialux consistente vangprestaties met lagere operationele lasten.

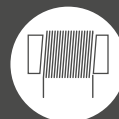
Upgrade naar
Pelsis Retrofit LED-lampen
**Slimme besparingen,
superieure prestaties!**

**BRCGS
CONFORM**

**LAAGSTE
LEVENSCYCLUSKOSTEN
OVER EEN PERIODE
VAN 3 JAAR**

**GESCHIKT VOOR
APPARATEN MET
EEN MAGNETISCH
VOORSCHAKELAPPARAAT**

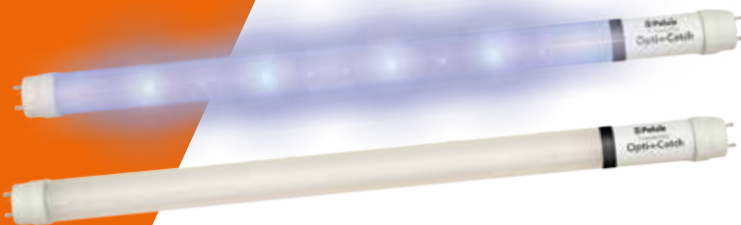
**LEVENSDUUR
VAN 3 JAAR**

**GELIJKE
VANGSTPRESTATIES**

**Waarom kiezen voor
Pelsis Opti-Catch LED?**

- ✓ **Lagere kosten**
Bespaar meer met de laagste levenscycluskosten over 3 jaar
- ✓ **BRCGS-conform**
Voldoet aan de nieuwste industriestandaarden
- ✓ **Geen elektrische aanpassing nodig**
Eenvoudige plug-and-play installatie
- ✓ **Langere levensduur**
Gegarandeerde levensduur van 3 jaar
- ✓ **Gelijke prestaties**
Zelfde vliegenvangstresultaten als fluorescentielampen
- ✓ **Duurzaam en veilig**
Breukvast, energiezuinig en ESG-vriendelijk

Verlaag de
operationele kosten,
verbeter de efficiëntie en
**maak uw bedrijf
toekomstbestendig!**

Powered by

Opti-Catch

Steekmuggen duiken op in IJsland: klimaatverandering breidt leefgebied uit

Eind oktober meldde de NOS dat er voor het eerst steekmuggen zijn aangetroffen in IJsland – een land dat tot nu toe, samen met Antarctica, bekendstond als vrijwel vrij van steekmuggen. Volgens het IJslands Natuurwetenschappelijk Onderzoek werden in Kjós, ten noorden van Reykjavik, drie exemplaren gevonden van de soort *Culiseta annulata*, ook wel bekend als de geringde wintersteekmug.

Deze soort, die ook in Nederland voorkomt, staat erom bekend goed bestand te zijn tegen koude omstandigheden en steekt zowel mensen als dieren. "Als je in drie dagen drie muggen op één plek vindt, is de kans groot dat er meer zijn," aldus een IJslandse entomoloog tegenover

de publieke omroep RÚV. Verwacht wordt dat de soort zich kan handhaven door de winter door te brengen in beschutte ruimtes zoals kelders en schuren.

Tot nu toe kwamen op IJsland alleen dansmuggen voor – niet-stekende soorten die onder meer leven rond het Mývatn meer, in de volksmond het "muggenmeer". De ontdekking van steekmuggen betekent een duidelijke verandering in de lokale entomofauna.

Wetenschappers wijzen klimaatverandering als voornaamste oorzaak aan. De gemiddelde temperatuur in IJsland stijgt snel, waardoor het klimaat geschikter wordt voor muggen om te overleven en zich voort te planten.

Ook elders in Europa worden door de opwarming nieuwe soorten waargenomen. In Nederland zijn de gelekoortsmug (*Aedes aegypti*) en de Aziatische tijgermug (*Aedes albopictus*) al gesignaleerd – soorten die traditioneel voorkomen in tropische en subtropische gebieden.

Voor plaagdierbeheersers is dit opnieuw een signaal dat veranderende klimaatomstandigheden kunnen leiden tot de vestiging van nieuwe, potentieel hinderlijke of ziekteoverbrengende insectensoorten in gebieden waar ze voorheen niet voorkwamen, die mogelijk bestreden moeten worden.

Website www.IPM-K.nl is live!

Vragen en antwoorden over IPM Knaagdierbeheersing

De basis voor professionele plaagdierbeheersing bij het bestrijden van knaagdieren (bruine ratten, zwarte ratten en huismuizen) met aangewezen rodenticiden is vastgelegd in het Handboek IPM Knaagdierbeheersing (HIK, versie 4.0; juli 2025). Het HIK is een officieel document dat door medewerkers van ILT en NVWA wordt

gebruikt tijdens inspecties om te beoordelen of de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de richtlijnen van het handboek.

Het HIK vormt tevens de basis voor het Certificatieschema IPM Knaagdierbeheersing (CIK, versie 4.0; juli 2025). Het CIK dient als uitgangspunt voor de uitvoering van de bestrijding van bruine ratten, zwarte ratten en huismuizen. Dit schema wordt gebruikt door zowel de uitvoerende bedrijven als door auditoren die controleren of de beheersingsmaatregelen conform het schema worden toegepast.

Op de website www.IPM-K.nl vindt u aanvullende documenten, verwijzingen en veelgestelde vragen die regelmatig opkomen bij plaagdierbeheersers die volgens het

IPM-K-model werken. De website zal de komende tijd verder worden uitgebreid met relevante documenten en vragen en antwoorden.

Uw input is welkom!

Heeft u vragen of suggesties voor aanvullingen op de website? Neem gerust contact met ons op via info@IPM-K.nl

Met vriendelijke groet,

Rob van Veldhuijzen
Joeke Nijboer

[Home](#) [Bibliotheek](#) [Vraag & Antwoord](#) [Afkortingen](#) [Over ons](#) [Contact](#) [Links](#)

 info@ipm-k.nl

ALLES OVER INTEGRATED PEST MANAGEMENT KNAAGDIJEN (IPM-K)

Draaigatjes, termieten, tijgermuggen: wat te doen bij nieuwe insectenplagen?

Wie is er eigenlijk verantwoordelijk voor de aanpak van een nieuwe insectenplaag? En hoe ziet die aanpak eruit? Deze en andere vragen werden besproken tijdens de bijeenkomst van het Kennisnetwerk Biociden op 8 oktober. Het was een leerzame middag!

Wie is er verantwoordelijk voor een plaag?

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) lichte toe dat verschillende plaagsoorten in verschillende 'beleidshokjes' vallen. Een quarantaine-organisme, zoals de coloradokever, valt bijvoorbeeld onder de Plantgezondheidswet. Een vector (een organisme dat een ziekte over kan brengen), zoals de Aziatische tijgermug, valt onder de Wet publieke gezondheid. In beide gevallen heeft de NVWA de bevoegdheid tot ingrijpen. Invasieve exoten vallen dan weer onder de Europese exotenverordening, waarbij het gaat om het voorkomen van effecten op de natuur. De provincies zijn verantwoordelijk voor de soorten die op de Europese Unielijst staan. Sommige plaagsoorten vallen in geen enkel beleidshokje. Gemeenten, beheerders, terreineigenaren en bestrijders zullen met elkaar in gesprek moeten gaan, om die soorten toch aan te pakken. Er is een coördinator overlastgevende soorten, die zorgt voor samenwerking tussen de ministeries van IenW, LNV, VRO en VWS. Deze coördinator zet nu per plaagsoort een werkgroep op waarin de relevante partijen samenwerken om tot een plan voor adequate bestrijding te komen.

Kennis delen als sleutel tot duurzame plaagbestrijding

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) geeft aan dat kennis over een organisme bepalend is voor het kiezen van de juiste aanpak van plaagbestrijding. De inzet van biociden is een snelle en vaak effectieve oplossing, maar niet erg duurzaam. Als er geen toegelaten biocide is tegen een plaagsoort, dan is het via een 'vrijstelling' mogelijk een niet-toegelaten biocide tijdelijk toch te gebruiken. Maar het is dan wel de bedoeling dat iemand een toelating gaat aanvragen voor zo'n biocide. Maar wie gaat dat doen, als de markt nog (te) klein is?

Aanpak van de tijgermug

In 2005 is de Aziatische tijgermug voor het eerst in Nederlandesignaleerd. Anno 2025 wordt deze mug helaas vaker gezien. Deze muggen kunnen virussen overbrengen die ziektes veroorzaken, zoals chikungunya, dengue en zikakoorts. De plaag is nog beperkt gebleven tot incidenten, al worden dat er wel steeds meer. Burgers kunnen helpen door het leegmaken van potjes en bakjes met regenwater in tuinen, want de tijgermug legt het liefst eitjes in kleine plassen water. En burgers kunnen ook helpen door waarnemingen van de Aziatische tijgermug door te geven.

Donderse draaigatjes

Het mediterrane draaigatje is een groot probleem in Nederland. De mier verdrijft steeds vaker inheemse soorten, zorgt zowel binnen- als buitenshuis voor overlast, zoals

gevaarlijke situaties door verzakkende tegels. Wie de verantwoordelijkheid voor de bestrijding heeft is onduidelijk, de kosten zijn vaak hoog. Ook andere exotische mieren zorgen voor problemen. Sommige soorten komen via planten Nederland binnen. De zaal is verbaasd dat hier niets aan wordt gedaan. Ook moet iedereen nu zelf op zoek naar kennis en informatie en dat is niet efficiënt.

Termieten

Kolonies van termieten worden vaak pas na jaren opgemerkt. Er loopt een pilot om een grote kolonie in Nederland aan te pakken. Bestrijding is ingericht op het natuurlijke gedrag van de termieten. De pilot wordt uitgevoerd met een biocide waarvoor een tijdelijke vrijstelling is afgegeven. Dezelfde vraag dringt zich hier opnieuw op: wie gaat een toelating voor een biocide aanvragen, nu de markt nog klein is?

Meer informatie?

Kijk op www.kennisnetwerkbiociden.nl.

EBN Certification als uw certificerende instantie Plaagdiermanagement

EBN Certification is de certificerende instantie voor toetsing van het kwaliteitssysteem Plaagdiermanagement. EBN biedt certificering aan voor alle 4 de KPMB modules:

- IPM Knaagdierbeheersing
- IPM Houtbescherming
- Keurmerk Plaagdier Management
- CEPA Certified

EBN Certification heeft de beschikking over auditoren met jarenlange ervaring binnen de branche en als KPMB auditor. Kenmerkend voor EBN zijn eerlijke tarieven, snel kunnen schakelen, klantfocus en het bieden van praktische audits en landelijke dekking. Het is daarbij uiteraard mogelijk om de audits te combineren met schema's als VCA, ISO 9001, ISO 14001 en CO2.

Wil je meer weten wat EBN Certification voor uw organisatie kan betekenen? Neem gerust contact op via 078-200 34 00 of info@ebncertification.nl, zowel voor meer informatie over nieuwe certificeringen maar ook het voortzetten van lopende certificeringen.

EBN Certification B.V.

T: 078-2003400 | @: info@ebncertification.nl | www.ebncertification.nl

Hét bewijs dat u geeft om

- ▣ veiligheid
- ▣ kwaliteit
- ▣ milieu

Sinds 2023 ook uw ideale partner voor certificatie met de **4 IPM-modules:**

- CEPA Certified
- IPM Knaagdier
- IPM Houtbescherming
- Keurmerk Plaagdier Management

Audits zijn o.a. te combineren met: VCA, ISO 9001:2015 (kwaliteit) en ISO 14001:2015 (milieu)

Meer over certificering?
Scan de QR-code

Betrouwbaarheid. Duurzaamheid. Bewezen prestaties.

Wanneer betrouwbaarheid bepalend is voor uw reputatie, kiest u voor middelen die het goed doen – elke keer weer. Daarom kiezen professionals voor Kness en zijn legendarische Snap-E® muizenval en Big Snap-E® rattenva. Deze vallen zijn gebaseerd op tientallen jaren Amerikaanse innovatie en staan voor professionele kwaliteit, langdurige prestaties en een toewijding om het werk goed te doen.

De Snap-E- en Big Snap-E-vallen zijn ontworpen voor blijvende resultaten. Ze zijn gemaakt van duurzaam polystyreen en staal dat niet vervormt, roest of geuren absorbeert, zodat ze seizoen na seizoen blijven presteren. Een krachtig veermechanisme zorgt voor een snelle, humane vangst, terwijl het eenvoudig te installeren ontwerp tijd bespaart in het werkveld en het aantal herhaalbezoeken vermindert.

Deze vallen genieten het vertrouwen van ongediertebestrijders wereldwijd en bewijzen dat eenvoudige, goed ontworpen hulpmiddelen langer meegaan dan trends en hebbedingen. De producten van Kness zijn ontworpen, getest en gebouwd om lang mee te gaan, net als de professionals die ze gebruiken.

Professioneel. Duurzaam. Bewezen door tientallen jaren van prestaties. Ga naar www.kness.com voor meer informatie.

UNBEATABLE. PERIOD.

Snap-E MOUSETRAP
Big Snap-E RAT TRAP

▸ Ditch the gimmicks
Kness.com/Snap-E

Kness Pest Defense Your best defense.

25-1402

Nieuws van KPMB

Nieuwe versie Handboek en Certificatieschema IPM-Knaagdierbeheersing

Per 1 januari 2026 moeten plaagdierbeheersers die werken volgens IPM-Knaagdierbeheersing dit doen op basis van de nieuwste versie van het Handboek IPM-Knaagdierbeheersing (HIK) en het Certificatieschema IPM-Knaagdierbeheersing (CIK), versies 4.0. De nieuwste versies zijn te downloaden via de website van KPMB.

In deze nieuwe versies van het HIK en CIK zijn een paar kleine correcties doorgevoerd:

- Een tekstuele aanpassing in paragraaf 1.2 van het CIK: "Voor een dergelijke toepassing zijnde zijn momenteel geen rodenticiden toegelaten."
- Een gecorrigeerde verwijzing in de toelichting van paragraaf 2.4 van het HIK: "Onder art. 2.43, sub b, is opgenomen dat werkzaamheden op het gebied van gewasbescherming zijn uitgezonderd"
- Een optionele toevoeging, die was blijven staan, verwijderd in paragraaf 8.6 van het HIK: "....., tenzij acuut gevaar op voedselveiligheid dreigt."

Enige tijd geleden is bekend geworden dat het ministerie stopt met de Rattenmonitor. Tijdens dit schrijven is het CCvD van KPMB nog niet bijeengeweesen om te bespreken wat dit precies betekent voor het CIK, maar wat niet meer bestaat kan uiteraard ook niet meer worden gebruikt.

Uitvoering steekproeven van start

Per 1 oktober is de uitvoering van de steekproeven gestart. De drie certificerende instanties (CI's) selecteren op een aselechte wijze waar zij die steekproeven uitvoeren. Jaarlijks krijgt vijf procent van de bedrijven een onaangekondigde audit (steekproef). De steekproeven worden betaald door KPMB, tenzij er grote fouten worden geconstateerd, waarvoor de CI het bedrijf opnieuw moet bezoeken. In dat geval betaalt het gecontroleerde bedrijf de kosten.

Om ervoor te zorgen dat de verschillende auditoren de steekproeven op een eenduidige manier uitvoeren, heeft KPMB een werkinstructie en een voorbeeld-auditrapportage vastgesteld. Deze rapportage zorgt voor meer harmonisatie tussen auditoren en een uniforme weergave van de informatie. Voor meer informatie: zie CIK 4.0, paragraaf 9.6.

KPMB in de Keurmerkenwijzer

Er bestaan veel keurmerken. Milieu Centraal heeft deze verzameld in de Keurmerkenwijzer en onderzocht hoe duurzaam, transparant en betrouwbaar de verschillende keurmerken zijn.

Ook het KPMB-certificaat IPM-Knaagdierbeheersing is door Milieu Centraal beoordeeld en opgenomen in de Keurmerkenwijzer.

Gebruik van de zoekfunctie op de KPMB-website

Een gecertificeerd bedrijf wil dat (potentiële) klanten u snel kunnen vinden. Het register van Stichting KPMB kan hiervoor een belangrijk kanaal zijn. De zoekfunctie bevat de selectiecriteria 'bedrijfsnaam', 'postcode' en 'specialisme'. Op basis van postcodegebied en specialisme krijgt de gebruiker een selectie te zien van een gecertificeerd bedrijf of een groep gecertificeerde bedrijven.

Gegevens wijzigen? Gebruik het mutatieformulier!

Als er wijzigingen zijn in uw bedrijfsgegevens, gebruik dan het mutatieformulier om deze aan KPMB door te geven. Zo blijven uw gegevens correct weergegeven – onder andere voor potentiële klanten die op zoek zijn naar een gecertificeerd bedrijf.

Juridische koppeling IPM-Knaagdierbeheersing

De juridische basis voor IPM-Knaagdierbeheersing ligt op dit moment in de toelatingsbesluiten van het Ctgb. Vanwege onder meer de complexiteit hiervan, heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) het initiatief genomen om de juridische basis over te hevelen naar de publieke wetgeving.

ONTMOET UW NIEUWE WERKNEMER

HOUDT VAN ADVION KAKKERLAKKENGEL, NEEMT HET MEE NAAR
DE SCHUILPLAATS EN ROEIT EFFECTIEF PLAGEN UIT

SCAN DE QR CODE
OM MEER TE ONTDEKKEN

FOR LIFE UNINTERRUPTED™

WWW.SYNGENTAPPM.COM/NL/ADVIONGELS

Advion® Kakkerlakken
Gel

syngenta®

Syngenta Crop Protection B.V., Postbus 512, 4600 AM Bergen op Zoom.
Tel. 0164 225 500, www.syngenta.nl.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees voor het gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

*/TM Registered Trademark of a Syngenta Group Company.

Vliegenbestrijding in stallen vraagt om een integrale aanpak

Stallen vormen vaak een broedplaats voor vliegenoverlast. Vliegen veroorzaken niet alleen hygiënische problemen, maar vergroten ook de kans op ziekteverspreiding en leiden tot een lagere opbrengst voor de agrariër.

Veel bedrijven beweren dat zij vliegenproblemen kunnen oplossen, maar Syngenta bewijst dat het daadwerkelijk kan. Niet alleen een proef in Duitsland toonde dit aan, ook een praktijkproef in Nederland leverde overtuigende resultaten op. Aan deze proef namen Kai Sievert (Syngenta), Jan-Jaap van Dorst (Killgerm Benelux) en Michel van den Heuvel (VDH Prevent 4U) deel.

In mei en juni 2025 werd een test uitgevoerd bij een varkenshouder in het zuiden van Nederland. De stal bestond uit 16 afdelingen van elk 48 m², waarin 7 à 8 varkens verbleven met een gemiddeld gewicht van circa 60 kilogram. Ondanks dat de stallen werden aangemerkt als een hygiënische omgeving, was er toch sprake van aanzienlijke vliegenoverlast. Twee maanden vóór de nulmeting waren de ruimtes behandeld met een vloeibaar middel op basis van azamethifos als werkzame stof. Tijdens de nulmeting bleek dat in alle ruimtes op de drie geplaatste lijmborden per afdeling meer dan 500 vliegen werden geteld binnen 24 uur.

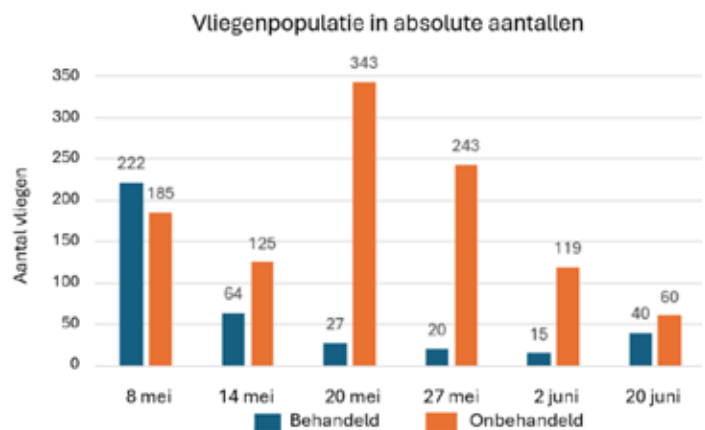
Vervolgens werd gekozen voor een integrale aanpak van vliegenbestrijding. Deze bestond uit het behandelen van drie afdelingen met Demand 10CS (Syngenta; werkzame stof: lambda-cyhalothrin) volgens voorschrift, waarbij de dieren vóór het spuiten zijn verplaatst. Daarnaast werden in elke afdeling drie Advion Fly-baits opgehangen, waaraan de vliegen konden eten en vervolgens stierven. Ook werd elke ruimte behandeld met een IGR (Insect Growth Regulator) op basis van cyromazine volgens voorschrift.

Om het effect van deze integrale aanpak te monitoren, werden gedurende vijf weken wekelijks drie lijmborden gedurende één uur opgehangen in de behandelde ruimtes. In drie referentieruimtes, die niet behandeld werden, werden op dezelfde momenten eveneens drie lijmborden geplaatst.

Resultaten

Uit de tabel rechts blijkt dat het aantal vliegen in de onbehandelde ruimtes aanzienlijk hoger bleef dan in de ruimtes waar de integrale bestrijding werd toegepast. Direct na de eerste meting op 6 mei, waarbij in zowel de behandelde als onbehandelde ruimtes een hoge vliegenpopulatie werd vastgesteld, is de integrale bestrijding uitgevoerd. Aan het einde van de meetperiode (20 juni) nam het aantal vliegen licht toe, wat mogelijk te verklaren is door veranderde hygiënische

omstandigheden, stijgende temperaturen of lokazen die minder aantrekkelijk of werkzaam waren geworden.

Tabel 1. Gemiddeld aantal getelde vliegen per ruimte op de gedurende één uur opgehangen lijmborden, in zowel de integraal behandelde als onbehandelde ruimtes, op verschillende meetdagen.

Samenvatting

Vliegen vormen in sterk geïnfecteerde omgevingen, zoals pluimvee-, paarden-, koeien- en varkensstallen, een serieus probleem. Een integrale bestrijdingsaanpak kan deze overlast echter effectief terugbrengen tot een aanvaardbaar niveau.

Uit Duits onderzoek in varkensstallen, waar eveneens een integrale vliegenbestrijding werd toegepast, bleek dat de opbrengst per varken circa €10 hoger lag dan in situaties zonder bestrijding. Dit resultaat kwam onder andere doordat de varkens sneller hun slachtgewicht bereikten, minder uitval optrad, lagere veterinaire kosten werden gemaakt en de dieren minder stress ondervonden, dankzij de sterk verminderde vliegenoverlast.

“De integrale aanpakmethode van Syngenta zorgt voor een aanzienlijke reductie van vliegen in varkens- en andere stallen. Na afweging van de gemaakte kosten levert dit voor agrariërs een duidelijk financieel voordeel op.”

Michel van den Heuvel
VDH Prevent4u

ICUP 2025 in Lund

Op de 11de bijeenkomst van de International Conference on Urban Pests (ICUP) in het Zweedse Lund van 29 juni tot 2 juli waren meer dan 220 personen aanwezig. De organisatie was in handen van vertegenwoordigers van plaagdierinstanties uit Noorwegen, Denemarken, Finland en Zweden. Tijdens de vier conferentiedagen kon men luisteren naar presentaties, maar ook discussiëren over en netwerken met de leidende experts in de plaagdierwereld.

Alle sectoren van de plaagdierbeheersingswereld waren aanwezig, van fabrikanten en academici tot overheidsinstanties en plaagdierbeheersers die in de praktijk werken. De aanwezigen kwamen uit 31 landen, van ver weg; Australië, Brazilië, USA, Japan, Thailand en Taiwan, en van de dichterbij gelegen Europese landen, zoals Italië, Duitsland, Engeland, Frankrijk en natuurlijk uit Zweden, Noorwegen en Denemarken. Nederland was met zeven personen vertegenwoordigd.

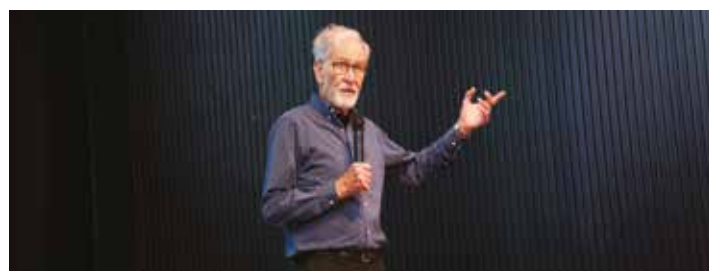
De conferentie stond vooral in het teken van duurzaamheid en milieu. Deze thema's waren niet alleen veelvuldig terug te vinden in de presentaties, maar ook tijdens de koffiebreeks en lunches werd hier veel over gesproken.

De eerste spreker was Irene Nilsson, vicepresident van de Regional Council Scania, die de deelnemers vertelde over het concept van duurzame steden. Meer dan 85% van de mensen in Zweden leven in steden. Zweedse steden zijn goed en efficiënt georganiseerd en ook de plaagdieren worden zo efficiënt mogelijk beheerst, waarbij respect voor de natuur het uitgangspunt is.

Locoburgemeester Stig Svensson van de stad Lund vertelde dat zijn stad 100.000 inwoners heeft, waarvan 30% studenten. Het doel is dat de stad in 2030 in zijn geheel klimaatneutraal is en dat is natuurlijk een grote opgave. Momenteel heeft men te kampen met een groot rattenprobleem dat men probeert te beheersen door zo weinig mogelijk rodenticiden in te zetten en zich vooral te richten op habitatmanagement en niet-chemische bestrijding.

Bill Robinson, voorzitter van het ICUP Executive Committee, vertelde dat het oorspronkelijke doel van dit soort bijeenkomsten is om de mogelijkheid te bieden om onderling contact te maken en ideeën uit te wisselen. Dat kan niet alleen via de presentaties en de posters, maar ook via onderlinge contacten tijdens de breaks. De conferentie in Lund is de elfde conferentie sinds de start van ICUP in 1993 in Cambridge. Er staan nu 1339 artikelen in de ICUP database die vrij beschikbaar zijn via de ICUP website. De presentaties van het ICUP evenement in Lund zullen hier spoedig aan worden toegevoegd.

In totaal werden er 50 presentaties gehouden en daarnaast nog eens 25 posters gepresenteerd over wetenschappelijk onderzoek en praktisch gerichte toepassingen op het plaagdiergebied. Een breed scala aan plaagdieren passeerde de revue: van knaagdieren, bedwantsen, kakkerlakken, mieren, steekmuggen tot termieten. Hierbij ging het niet alleen over de effecten van chemische bestrijding, maar vaak ook over de effecten van een niet-chemische bestrijding.

Hier volgt een samenvatting van de gehouden presentaties en de getoonde posters:

Erica von Essen van de Stockholm Resilience Centre hield een presentatie over hoe de Zweedse steden omgaan met ongewenste dieren. Naast de normale plaagdieren heeft men er ook te maken met dieren die vanuit de natuur de steden binnentrekken. Wanneer mogelijk brengt men, afhankelijk van de diersoort, de dieren terug de natuur in of brengt men ze naar een plaats waar ze verder kunnen leven. Soms worden dieren afgeschoten. Dat betreft voornamelijk grote invasieve exoten en bij plotselinge ongewenste situaties bijvoorbeeld wanneer elanden midden in een stad opduiken. Ook wanneer ze ziektes verspreiden of wanneer ze mensen verstoren wordt dat gedaan. Ratten worden ook als ongewenst beschouwd en worden dus regelmatig afgeschoten.

Volgens Anders Aak van het Norwegian Institute of Public Health, heeft men sinds 2013 met zilversjies te maken in Noorse huizen. In 2019 was de infectie met zilversjies dusdanig hoog en ongewenst dat bij huizen die besmet waren de prijzen met 10 à 20% daalden! Huizen worden nu in Noorwegen verkocht met een 'zilversjievrij-verklaring'. Aak gaf aan dat de populatie van zilversjies bestreden wordt met middelen op basis van indoxacarb. Het resultaat is dat de populatie zilversjies na 4 à 5 weken is afgenomen met circa 90%, mits het middel op de juiste plekken en in voldoende mate wordt aangebracht.

Gabi Muller, Urban Pest Advisory Service in Zürich, vertelde dat de tijgermug, door de algemeen hogere temperaturen en relatieve luchtvochtigheid, nu regelmatig voorkomt in Zwitserland dan 20 jaar geleden. De tijgermug overwintert nu zelfs in Zwitserland. Ook ziet Muller een toename van teken, sommige vogelsoorten en andere ongewenste diersoorten die door de vergroening van de

stad de afgelopen jaren is veroorzaakt. Het is dan ook wenselijk dat plaagdierbeheersers betrokken worden bij de vergroening van steden.

Manuel Garcia-Howlet van Rentokil-Initial gaf een presentatie met als titel "Artificial intelligence performance identifying rodents in images from connected cameras". Met behulp van AI is een programma gemaakt dat aan de hand van waarnemingen door de geplaatste camera's vast kan stellen of men te maken heeft met ratten. Voor dit doel had men vele foto's van ratten nodig in allerlei posities zodat het door AI gemaakte programma vast kan stellen of er sprake is van ratten of niet. Bij de start in 2023 werden de opgenomen beelden vergeleken met bijna 6.000 aanwezige foto's van ratten. In 2025 kon men de camerabeelden al toetsen aan 12.000 foto's. Het aantal vergelijkende foto's van ratten stijgt snel zodat er steeds minder valse meldingen zijn in dit zelflerende AI-systeem.

De lezing van Joana Mateus van Anticimex in Portugal ging over de aanwezigheid van Leptospirose (Ziekte van Weil) in ratten. Volgens Mateus zijn er circa 1 miljoen mensen op de wereld besmet met deze bacteriesoort en sterven er per jaar 60.000 personen aan de ziekte. Circa 13% van de muizen en ratten zijn besmet met leptospirose.

Uit een Tsjechische presentatie bleek dat circa 32% tot 55% van de teken besmet zijn met de bacterie *Burgdorferi sp.*, de ziekteverwekker van de ziekte van Lyme. Vooral in de lente en herfst raken de meeste mensen besmet en moet men extra voorzichtig zijn om besmetting te voorkomen. Ook ontdekte men dat teken nog vijf andere ziekteverwekkende bacteriesoorten kunnen bevatten.

Lucie Conchou van Nattaro Labs uit Zweden liet op een video zien hoe ze bij Nattaro bedwantsenonderzoek uitvoeren, hoe teken feromonen waarnemen en erop afkomen. Op een getoonde video is duidelijk te zien dat bedwantsen veel actiever zijn als er bedwants feromonen aanwezig zijn omdat ze op zoek gaan naar de lokstoffen.

Kok Boon Neoh uit Taiwan vertelde dat het regelmatig voorkomt dat kakkerlakken niet naar een lokstof komen omdat de reuk niet aantrekkelijk genoeg is. Wanneer de geur van de lokstof aantrekkelijker wordt komen ze er wel op af. Dat is één van de factoren waarom kakkerlakkengels soms niet werken. Ook is het mogelijk dat een gel een actieve stof bevat waar kakkerlakken resistent tegen zijn of dat er suikers inzitten, zoals glucose, waar ze een aversie tegen hebben. Alles hangt echter ook af van de populatie kakkerlakken die men aan het bestrijden is. Niet alle populaties hebben dezelfde eigenschappen om wel of niet te gaan eten van een lokstof.

Bjørn Arne Rukke hield een presentatie over plaagdierbeheersing in Noorwegen. Er is een Department of Pest Control dat een onderdeel is van het Norwegian Institute of Public Health. Het Department of Pest Control verzorgt de cursussen die plaagdierbeheersers moeten volgen als ze gebruik willen maken van biociden om plaagdieren te beheersen. Centraal in deze opleiding staat het toepassen van IPM om het gebruik van biociden zo laag mogelijk te houden. De instantie die deze cursus geeft, heeft ook invloed op het toelaten van biociden.

Er bestaat ook een nauwe samenwerking met de plaagdierbeheersers en het Department of Pest Control. Bedrijven verstrekken dan ook regelmatig overzichten van wat ze tegenkomen waardoor een goed overzicht ontstaat van wat er zoal speelt in Noorwegen, zodat daar gezamenlijk op geacteerd kan worden.

De Duitse Anne Meseg hield een presentatie over het beheersen van kakkerlakken in asielzoekerscentra. Zowel het gebruik van gels (Advion gel) als het spuiten met K-Othrine Partix gaf een zichtbare afname met 99% van het aantal kakkerlakken. In principe kunnen beide methodes dus toegepast worden, maar ze hebben hun eigen voor- en nadelen. Meseg adviseert om eerst te spuiten met K-Othrine zodat de grootste overlast snel vermindert en na 14 dagen een nabehandeling uit te voeren met een gel.

David Liszka van Biological uit Polen hield een interessante presentatie over de bestrijding van ratten. Door het toevoegen van een hulpstof wordt de opname van rodenticiden bij ratten op basis van bijvoorbeeld de werkzame stof brodifacoum verbeterd. Er wordt meer opgenomen en de effectiviteit van de werkzame stof wordt verbeterd, waardoor het knaagdier eerder sterft en er minder anticoagulans opgeslagen wordt in de lever van de rat. Doordat de knaagdieroverlast sneller is opgelost, kan het middel eerder verwijderd worden, zodat het een kortere belasting vormt voor het milieu. Zowel in het laboratorium als in de praktijk zijn proeven uitgevoerd waarbij het positieve effect van de hulpstof is waargenomen. Verder onderzoek is nodig om vast te stellen of het effect onder andere omstandigheden hetzelfde is. Het zou tot gevolg kunnen hebben dat de concentratie actieve stof in een product vermindert kan worden en de duur van de inzet van het rodenticide verkort wordt.

Professor Dini Miller van de Virginia Polytechnic Institute and State University hield een lezing over de effecten van verschillende manieren van verhitting om bedwantsen te bestrijden. Wanneer er bij het verhittingssysteem gebruik wordt gemaakt van propaan, is de effectiviteit van de bedwantsenbestrijding 85% en bij een elektrische bestrijding 90%. Dat verschilt niet veel. Het grootste verschil wordt gemaakt door de ervarenheid en inzet van de plaagdierbeheerser die de werkzaamheden uitvoert.

Kopieën van alle gepresenteerde presentaties en posters zullen spoedig terug te vinden zijn in de database van de ICUP website: www.icup.org.uk.
De volgende ICUP conferentie vindt plaats in 2028.

Geen TL-lampen meer voor elektrische vliegenlampen na februari 2027 - wie heeft je dat verteld?

Fluorescentielampen voor gebruik in elektrische vliegenvangers, ook wel insectenlampen genoemd. We kunnen alvast verklappen dat ze in 2027 niet verboden zullen worden. De vroegst mogelijke datum waarop ze verboden zullen worden is februari 2028, maar waarschijnlijk pas in 2032 of zelfs later.

Wij zijn Signify (voorheen Philips Lighting), het grootste verlichtingsbedrijf ter wereld en een van de grootste fabrikanten van lichtbronnen voor gebruik in elektrische vliegenvangers.

In dit artikel leggen we de waarheid uit over hoe de RoHS-richtlijn werkt en waarom u zich niet onder druk gezet hoeft te voelen om over te stappen op LED.

Wij zijn niet tegen het gebruik van leds als lichtbron voor elektrische vliegenvangers. Mocht u echter twijfels hebben of denken dat LEDs niet geschikt zijn voor u, dan kunt u erop vertrouwen dat u de keuze heeft tussen fluorescentielampen of LEDs. De kans is groot dat u deze keuze nog vele jaren zult behouden.

Het is belangrijk om de mythe te ontkrachten dat er vanaf februari 2027 geen UVA-fluorescentielampen meer worden geproduceerd en geleverd voor gebruik in vliegenvangers.

Zoals u wellicht weet, beperkt de richtlijn ter vermindering van gevaarlijke stoffen (RoHS) (Richtlijn 2011/65/EU) het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur, waaronder lampen.

Deze RoHS-richtlijn is in 2011 in werking getreden. Op grond van deze richtlijn is het onder bepaalde voorwaarden toegestaan om vrijstelling

aan te vragen, bijvoorbeeld indien er geen technisch en/of commercieel haalbaar alternatief bestaat. Bovendien is het toegestaan om een verlenging van dergelijke vrijstellingen aan te vragen voor een periode van vijf jaar.

Sinds 2011 lopen de verbodsdata gelijktijdig in verschillende jaarvensters (meestal vijf jaar) en Philips/Signify heeft via Lighting Europe vrijstellingsaanvragen ingediend. Deze verbodsdatum is dan ook niet de eerste keer dat we een verlenging aanvragen.

Er zijn twee geregistreerde vrijstellingen die van invloed zijn op EFK's: RoHS-vrijstelling 1(f)-1 en RoHS-vrijstelling 2(b)(4)-III. Beide vrijstellingen zijn momenteel geldig tot februari 2027.

In lijn met de RoHS-richtlijn hebben we via Lighting Europe deze zomer een verlenging van vijf jaar op deze vrijstellingen aangevraagd.

Als dit wordt goedgekeurd, wordt de geldigheid van deze vrijstellingen verlengd tot februari 2032.

Volgens de richtlijn wordt de datum van verlenging automatisch met minimaal één jaar vooruitgeschoven door het aanvragen van een verlenging. Dit geeft de EU de tijd om de argumenten voor verlenging van de vrijstellingen met nog eens vijf jaar te overwegen. Dus februari 2028 is nu de vroegst mogelijke verbodsdatum.

In deze verlengde periode houdt de EU rekening met factoren als duurzaamheid, doeltreffendheid (vlieg vangst), afval en achterwaartse compatibiliteit. Deze factoren zijn voor de EU van belang bij het besluit of er een extra vrijstelling van vijf jaar moet worden verleend.

Als bedrijf werken we al nauw samen met de RoHS-richtlijn sinds de invoering ervan in 2011. Dankzij onze gecombineerde kennis en ervaring zijn we ervan overtuigd dat de EU ons verzoek tot verlenging zal steunen en een extra verlenging zal verlenen voor de vrijstellingen die van invloed zijn op de ongediertebestrijdingsmarkt.

Terugblik NVPB-netwerkbijeenkomst bij Fier in Bussum

Op donderdag 6 november organiseerde de NVPB een inspirerende netwerkbijeenkomst bij Fier in Bussum. Leden en stakeholders uit de plaagdiersector kwamen samen voor een interessante middag.

De aftrap werd verzorgd door Miriam Maas (onderzoeker zoönosen van wildlife bij RIVM) die de aanwezigen meenam in de wereld van ziekteverwekkers bij ratten en muizen. Ze besprak onder andere de ziekte van Weil en het Hantavirus, ziekten die ook in Nederland voorkomen en een risico vormen voor mensen die beroepsmatig met knaagdieren in aanraking komen. Knaagdieren kunnen dragers zijn van verschillende zoönosen, maar de kans op besmetting is afhankelijk van meerdere factoren: de diersoort, de populatie, de omgeving en de mate van contact met mensen. Haar boodschap aan plaagdierbeheersers is duidelijk:

- Ken de risico's, ook bij ogenschijnlijk alledaagse werkzaamheden;
- Zorg voor goede persoonlijke beschermingsmaatregelen en naleving van hygiëneprotocollen.

Na deze wetenschappelijke start volgde een kijkje in de innovatieve kant van het vak. Xander Borre en Matthijs Nederveen van Robor Electronics B.V. presenteerden hun innovatieve systeem voor het opsporen van nesten van Aziatische hoornaars. Deze invasieve exoot vormt een bedreiging voor bijenpopulaties en kan hinder of gevaar vormen voor mensen. Het systeem maakt gebruik van een miniatuurzendertje dat op de hoornaar wordt bevestigd. Door middel van richtingsgevoelige ontvangers wordt de vlucht van het insect gevolgd, waarna het nest snel gelokaliseerd kan worden. Tijdens de bijeenkomst werd buiten een live demonstratie gegeven: een 'verstopt' exemplaar van de hoornaar werd in korte tijd opgespoord.

De brancheorganisatie
voor kwaliteit in plaagdiermanagement

WAAR WIJ VOOR STAAN:

- Kwaliteit
- Lobby & Regelgeving
- Opleiding & Training
- Statistiek
- Communicatie
- Ledenondersteuning
- Sociaal Platform

WAAROM NU LID WORDEN?
Samen staan we sterk!

Maak kennis met de NVPB
Slechts € 550*
voor het eerste jaar
(* onder voorbehoud)

www.nvpb.org

Tijdens de aansluitende netwerkborrel werd Dirk Otten, Technisch Manager Benelux bij EWS Groep, in het zonnetje gezet vanwege zijn jarenlange inzet voor de NVPB. Als actief lid van de Technische Commissie droeg hij jarenlang bij aan de verdere professionalisering van het vak.

Noot van de redactie: in de volgende editie van PCN, PCN 53, zullen we een artikel opnemen gewijd aan het afscheid van Dirk Otten.

PESTWORLD

2025 October 21-24

Orlando, FL

PestWorld 2025 breekt records

Meer dan 4.500 plaagdierprofessionals uit de hele wereld kwamen van 21 tot 24 oktober bijeen in het Marriott Orlando World Center in Florida voor PestWorld 2025 – het grootste internationale congres. Dat komt neer op 12% meer deelnemers dan het recordjaar 2024. Het evenement, georganiseerd door de National Pest Management Association (NPMA), bood deelnemers volop kansen om kennis te delen, nieuwe trends te ontdekken en bij te leren over de nieuwste technologieën in de sector.

Van de aanwezigen kwamen 638 deelnemers uit 75 landen, wat het mondiale karakter van de branche benadrukte. Tijdens de opening, gesponsord door Envu, heette NPMA-directeur Dominique Stumpf de bezoekers welkom en sprak ze over inspiratie, samenwerking en trots op het vak. De ceremonie eindigde met een optreden van Derek's Yacht Rock Band.

De plenaire sessie op woensdag, gesponsord door Corteva, werd geleid door viermaal Olympisch hoogspringster Chaunté Lowe, die sprak over veerkracht en een kampioensmentaliteit.

In totaal vonden er zo'n 70 educatieve sessies plaats over thema's als bedrijfsgroei, innovatie, AI in dienstverlening, plaagbiologie, personeelsbehoud en veerkracht bij natuurrampen.

De beursvloer vormde opnieuw het hart van het evenement, met 256 exposanten uit de VS, Europa, Zuid-Amerika en Azië.

Ook de Global Pest Management Coalition (GPMC) kwam bijeen om de voortgang van de Sustainability Task Force en de Public Health Working Group te bespreken. Daarbij werd Viren Merchant benoemd tot vicevoorzitter en werd vooruitgeblikt op de volgende Public Health Summit in Hongkong (juli 2026).

Naast het inhoudelijke programma bood PestWorld volop gelegenheid tot netwerken, met als hoogtepunten de internationale receptie (gesponsord door Orkin) en de feestelijke PestFest poolparty (gesponsord door MGK).

PestWorld 2026 zal plaatsvinden in Grapevine, Texas, van 20 tot 23 oktober 2026.

Killgerm®

Bij ons bent u
in veilige handen!

www.killgerm.com

Ontdek onze nieuwe efficiënte muizenvallen!

Zowel de AF® Trapmuis als de AF® TrapBase bieden een slim vangontwerp voor een snelle, doeltreffende en humane vangst.

AF® Trapmuis

AF® Trapmuis: 358mm x 98mm x 80mm

- Transparante barrière voorkomt foute vangsten. Inspectiesleuf toont activatie van val.
- Geschikt voor 2 Snap-e muizenvallen en, indien gewenst, met rodenticiden.

AF® Trapbase

AF® Trapbase: 143mm x 63mm x 60mm

- Modulair en uitbreidbaar: ideaal voor het creëren van barrières in krappe ruimtes.
- Geschikt voor 1x Snap-e muizenval.

Ontworpen door experts, **voor gebruik door professionals**

Killgerm Benelux nv - Kantoor Turnhout (B)
t +32 (0) 14 44 22 70 e verkoop@killgerm.com
www.killgerm.be

Killgerm Nederland bv - Kantoor Gilze (NL)
t +31 (0) 161 219 520 e verkoop-nl@killgerm.com
www.killgerm.nl

BENELUX PEST™

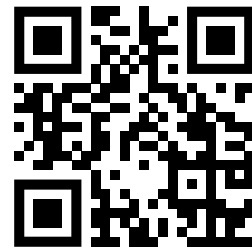
Dé vakbeurs op gebied van plaagdierpreventie en -bestrijding

> 45 internationale exposanten
> 400 bezoekers

Save the
DATE!

WOENSDAG
16 SEPTEMBER 2026

NH CONFERENCE CENTRE
KONINGSHOF VELDHOVEN (NL)

PEST CONTROL NEWS is sinds 2009 de drijvende kracht achter de organisatie van deze vakbeurs in de Benelux.

De Benelux Pest is een niet te missen evenement voor alle Pest Control Professionals die op de hoogte willen blijven van de laatste nieuwe trends en ontwikkelingen binnen ons vakgebied. Deze vakbeurs met internationale flair biedt u de gelegenheid om collega-professionals, producenten, brancheorganisaties en opleidingsinstituten te ontmoeten en nieuwe producten te ontdekken.

Tijdens de beurs stellen meer dan 45 exposanten hun portfolio aan u voor en kunt u vrijblijvend een bezoekje brengen aan één van de interessante lezingen die draaien rondom een actueel thema. De beursdag wordt afgesloten met een leuke avond waarbij netwerken tussen gasten en standhouders centraal zal staan.

Meer info: www.beneluxpest.com

Dé brancheorganisatie voor plaagdierbestrijders!

Brancheorganisatie PLA..N. (Platform Plaagdierbeheersing Nederland) behartigt sinds 2013 de belangen van haar leden op het gebied van plaagdierbeheersing en houtverduurzaming.

Meer dan 150 leden!

Lid worden?
Ga naar onze website of neem contact op via info@platformplaagdierbeheersing.nl

www.platformplaagdierbeheersing.nl

Hoogwaardige weringsproducten voor de ongediertebestrijder

Killgerm plant bomen om iets terug te geven aan de natuur

Bij Killgerm Benelux hebben ze het afgelopen jaar een aantal kleinschalige initiatieven genomen om bij te dragen aan een betere, groenere leefomgeving. Vanuit het idee dat ook kleine acties waarde kunnen hebben, werden boompjes gekocht om te laten planten op verschillende locaties in Nederland, maar ook ver daarbuiten.

Op Wereldmilieudag, 5 juni, werden er telkens twee boompjes geplant voor iedere bestelling die via de app van Killgerm binnenkwam, en dat in naam van de klant. De klanten die een bestelling plaatsten kregen nadien persoonlijk een certificaat van hun geplante bomen – een tastbaar bewijs van hun bijdrage aan een groenere wereld.

Tijdens het netwerkevenement Meet | Eat | Enjoy in september koos Killgerm ervoor om, namens iedere aanwezige sponsor, twee boompjes te laten planten als symbolische compensatie van hun CO₂-uitstoot. Het ging om twee waardevolle aanplantprojecten. Een project dat in Nederland bomen en heggen aanplant in gebieden waar de natuur de afgelopen jaren flink onder druk heeft gestaan en een project dat bomen plant in Borneo, in samenwerking met de Borneo Nature Foundation en lokale gemeenschappen. Op die manier werd niet alleen bijgedragen aan het versterken van de karakteristieke Nederlandse landschappen en Nederlandse biodiversiteit, maar ook aan het herstellen van veenmoerasbos in Borneo, een essentieel leefgebied voor bedreigde orang-oetans en talloze andere diersoorten.

Met deze initiatieven wil Killgerm op een bescheiden manier iets teruggeven aan de natuur en laten zien dat het zetten van kleine stappen samen een groot verschil kan maken!

Innovatie, kennis en netwerken: dit brachten Parasitec en PestTech 2025

Met Parasitec (Parijs) en PestTech (UK) volgden twee belangrijke branche-evenementen elkaar dit najaar in rap tempo op. Beide beurzen gaven een helder beeld van de huidige ontwikkelingen binnen de sector en lieten zien hoe innovatie, educatie en netwerking steeds centraler komen te staan.

Parasitec

De 21ste editie van Parasitec vond plaats op 29 en 30 oktober in het Parc Floral in Parijs en bracht opnieuw een indrukwekkend internationaal publiek samen. Met meer dan 110 exposanten uit meer dan 30 landen was het duidelijk dat de belangstelling voor technische innovaties en vakinhoudelijke verdieping blijft groeien.

Het beursprogramma speelde daarbij een belangrijke rol. De eerste dag stond volledig in het teken van regelgeving, met lezingen van onder meer het Franse Ministerie en ANSES. De tweede dag richtte zich op thema's als invasieve soorten, biodiversiteit, de biologie van de Aziatische hoornaar en de opkomst van Artificiële Intelligentie in plaagdierbeheersing.

Op de beursvloer werden uiteenlopende innovaties gepresenteerd, waaronder nieuwe monitoringstechnologieën, bio-based oplossingen en geavanceerde houtbeschermingsproducten. Ook de netwerkmogelijkheden waren uitgebreid: bezoekers konden vooraf hun route plannen en eenvoudig afspraken maken dankzij digitale tools, wat zorgde voor efficiënte interacties en gerichte gesprekken.

Parasitec bevestigde hiermee opnieuw zijn positie als een van de belangrijkste Europese ontmoetingspunten voor professionals die willen investeren in kennis, innovatie en internationale samenwerking.

PestTech

PestTech 2025, gehouden op 5 november in de Marshall Arena in Milton Keynes, zette een record neer als de grootste editie tot nu toe. Met meer dan tachtig exposanten en een gevarieerd programma was het een bijzonder dynamische dag voor de Britse en internationale ongediertebestrijdingssector. In twee goed gevulde lezingsruimtes werden diverse relevante thema's besproken, wat de beurs opnieuw positioneerde als een essentieel moment voor professionele bijscholing.

Wat PestTech onderscheidde, was de nadruk op interactieve contactmomenten. Onderdeel van het programma waren onder andere de populaire "Beauties & Beasts Live"-demonstraties (een showcase van plaagdieren en bestrijdingsmethoden) en de escape room "Office Lockdown", waarmee de organisatie een speels element toevoegde dat veel bezoekers aanspoorde om langer te blijven en met elkaar in gesprek te gaan. Verder werd er dit jaar op de beursvloer de "In the Mix Cocktail-Making Experience" georganiseerd door Killgerm Chemicals, waar bezoekers hun eigen cocktail konden maken – een ontspannen en originele manier om met collega-ongediertebestrijders in contact te komen en te netwerken.

Deze editie benadrukte opnieuw hoe de Britse markt innovatie en community-building combineert, en liet zien dat PestTech een steeds belangrijkere rol speelt binnen de Europese plaagdierbeheersing.

Bijeenkomst van brancheorganisatie PLA..N. in Overloon

Op 1 oktober 2025 werden de leden van brancheorganisatie PLA..N. verwelkomd in het Oorlogsmuseum in Overloon onder het genot van een kop koffie met vlaai. Voorzitter Hans Hoekstra opende de bijeenkomst, waarna Nicole Loonen uitleg gaf over het verloop van de rondleiding door het museum.

Vervolgens kwam Kees Bode, Lead Auditor en Reviewer (controleert de rapportages) bij EBN, aan het woord. Er zijn momenteel ongeveer 330 bedrijven IPM-K gecertificeerd. IPM-K blijft de gemoederen bezighouden, want er waren de nodige vragen over het CIK. Er is echter een duidelijk verschil met een paar jaar geleden: geen gemopper meer, maar doelgerichte vragen, waarop Kees met duidelijke antwoorden de zaal gerust kon stellen.

Wie wil overstappen naar een andere CI, mag dat altijd. Eén uitzondering: overstappen is niet toegestaan als er bij de huidige CI een major non-conformiteit (ernstige tekortkoming) of minor non-conformiteit (kleine tekortkoming) is vastgesteld.

Er worden ook steekproeven gehouden. Een steekproef, zo staat in het CIK, wordt aangekondigd door de auditor en binnen 48 uur uitgevoerd. Weigeren is niet toegestaan. Bij 5% van het klantenbestand van een CI moet jaarlijks een extra audit worden uitgevoerd door middel van een steekproef. De kosten van de steekproef worden betaald door het KPMB, maar bij het constateren van een major zijn de kosten voor de plaagdierbeheerser.

Per 1 januari 2026 treden HIK 4.0 en CIK 4.0 in werking. Het HIK richt zich op handhaving en het CIK is bestemd voor de CI's en plaagdierbeheersers. Formeel zijn er nauwelijks veranderingen ten opzichte van de vorige versies. Voorgestelde wijzigingen aan het HIK en CIK worden ingebracht bij het College van Deskundigen, dat beslist of deze wijzigingen worden doorgevoerd.

Al met al zagen we een bevlogen Kees Bode op het podium en naast het podium 76 aandachtig luisterende plaagdierbeheersers; een ideale combinatie.

Na een interessante rondleiding en een smakelijke lunch was het woord aan Marianne Meijboom. Marianne is Senior Beleidsadviseur Biodiversiteit bij de NBV (Nederlandse Bijenhouders Vereniging) en gaf een interessante uiteenzetting over de Aziatische hoornaar.

De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) is een invasieve exoot die een snelle opmars in Nederland doormaakt. Deze hoornaarsoort is in 2004 via Zuid-Frankrijk Europa binnengekomen. In 2017 werd het eerste nest op Schouwen-Duiveland aangetroffen. Inmiddels heeft de Aziatische hoornaar zich over geheel Nederland verspreid.

Op de Aziatische hoornaar is artikel 19 van de Europese Invasieve Exotenverordening van kracht. Eerder viel deze hoornaar onder artikel 17, dat een strengere aanpak voorschreef. Onder artikel 19 is Nederland verplicht doeltreffende maatregelen te nemen om de soort te beheersen. De provincies dragen hiervoor de verantwoordelijkheid. De achterliggende gedachte is dat de Aziatische hoornaar een bedreiging vormt voor de bijenstand in Nederland.

In 2024 zijn 2.033 nesten waargenomen, waarvan 1.594 nesten werden verwijderd. Voor in de buitenlucht aanwezige nesten zijn geen biociden toegelaten.

Frankrijk had de aandacht voor het beheersingsgebied van de Aziatische hoornaar tijdelijk afgezwakt, maar is hier recent op teruggekomen. Op 14 maart 2025 heeft Frankrijk een nationale wet aangenomen om de Aziatische hoornaar te bestrijden. Dat betekent een nationaal plan, structurele financiering en een verplichte overheidsinzet voor de bestrijding van deze invasieve soort. De wet beoogt de verspreiding van de hoornaar tegen te gaan en de bijenteeltsector te beschermen door de bestrijding te structureren en te harmoniseren.

Aan de hand van harde cijfers en imposante foto's vormde Marianne dit om tot een levendige lezing.

Rob van Veldhuijzen

Meer dan de werkzame stof alleen: Waarom formulerings technologie de toekomst is van professionele ongediertebestrijding

In de professionele ongediertebestrijdingssector draait het bij innovatie traditioneel om actieve ingrediënten – de chemische verbindingen die de ultieme knock-out slaan bij het bestrijden van ongedierte. Nu echter veel werkzame stoffen hun patent bijna hebben laten verlopen en generieke producten worden, ontstaat er een cruciale onderscheidende factor: formulerings technologie.

De uitdaging van generieke werkzame stoffen

De markt voor ongediertebestrijding ondergaat een fundamentele verschuiving. Veel van de meest betrouwbare werkzame stoffen in de sector – waaronder neonicotinoïden, pyrethroïden en diverse insectengroeiregulatoren – zijn nu niet langer gepatenteerd en breed verkrijgbaar bij meerdere fabrikanten. Dit heeft geleid tot een schijnbare gelijkwaardigheid: als twee producten dezelfde werkzame stof in dezelfde concentratie bevatten, zijn ze dan niet in wezen identiek?

Het antwoord is ondubbelzinnig nee. En het verschil zit in de formulering.

Wat formulering werkelijk betekent

Formulering is de wetenschap en kunst van het zo effectief mogelijk afleveren van een werkzame stof aan de beoogde doelgroep. Het omvat alles wat de werkzame stof omringt: de dragers, lokstoffen, bindmiddelen, conserveermiddelen, oppervlakte-actieve stoffen en matrixmaterialen die bepalen hoe een product presteert onder realistische omstandigheden.

“Veel mensen onderschatten de complexiteit van formuleringsontwikkeling”, legt Dr. Monika Ballmann, Formulation Technology Manager bij Envu, uit. “Een kakkerlakken gelokmiddel is bijvoorbeeld niet zomaar een insecticide gemengd met een voedsel lokmiddel. De matrix moet de juiste viscositeit behouden bij temperatuurschommelingen, moet voorkomen dat het werkzame bestanddeel afbreekt onder blootstelling aan uv-straling, moet maandenlang smakelijk blijven voor de doelsoort, moet bestand zijn tegen besmetting en moet een nauwkeurige dosis afgeven.”

Het voorbeeld van de kakkerlakkengel

Kakkerlakken lokaasmiddelen vormen misschien wel het duidelijkste voorbeeld van de cruciale rol van formulerings technologie. Twee gelproducten kunnen identieke werkzame stoffen in identieke concentraties bevatten, maar toch sterk verschillende resultaten opleveren. De samenstelling van de matrix bepaalt de smakelijkheid. Kakkerlakken zijn bekend als selectieve eters. Een geavanceerde formulering bevat meerdere lokstoffen en vermijdt aversie. Stabiliteit is een andere cruciale factor: producten moeten consistent presteren, ongeacht of ze worden opgeslagen in een temperatuurgecontroleerd magazijn of een warme servicewagen. De overdrachtseffecten, waardoor kakkerlakken die het lokaas eten hun nestgenoten kunnen besmetten, zijn volledig afhankelijk van de formulering.

Meer dan alleen lokaas: formulering in alle productcategorieën

Formulerings technologie is even cruciaal voor alle professionele insecticidencategorieën. Vloeibare concentraten vereisen formulerings technologie die een goede menging en consistente dekking garanderen. Granulaire producten zijn afhankelijk van dragerdeeltjes en coatingtechnologieën die bepalen hoe snel het actieve bestanddeel beschikbaar komt. Aerosolen moeten de optimale druppelgrootteverdeling voor de doelplaa genereren – iets dat volledig wordt bepaald door de formulering, niet door het actieve ingrediënt zelf.

De onderzoeksinvestering

Het ontwikkelen van een echt gedifferentieerde formulering vereist aanzienlijke investeringen in onderzoek en ontwikkeling, waaronder uitgebreide smakelijkheidsstudies, versnelde

verouderingstests, compatibiliteitstests, productieoptimalisatie en veldproeven onder diverse omstandigheden.

“Bij Envu formuleren we niet alleen producten – we ontwikkelen oplossingen”, merkt Dr. Ballmann op. “Onze formuleringswetenschappers werken nauw samen met entomologen, veldbiologen en professionals in plaagbestrijding om de werkelijke uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd te begrijpen.”

De waardebeoordeling

Voor professionals en distributeurs in ongediertebestrijding is inzicht in de cruciale rol van formulerings technologie essentieel voor het nemen van weloverwogen aankoopbeslissingen. Hoewel generieke producten kosteneffectief lijken op basis van alleen de werkzame stof, kunnen inferieure formulerings technologieën leiden tot een verminderde werkzaamheid, waardoor frequentere toepassingen, inconsistente resultaten, problemen met de productstabiliteit en ontevreden klanten nodig zijn.

De werkelijke kosten-per-resultaatberekening moet rekening houden met de kwaliteit van de formulering, niet alleen met de initiële productprijs.

Conclusie

De commercialisering van werkzame stoffen duwt de professionele ongediertebestrijdingsindustrie richting een cruciale erkenning: de formulering is het product. Naarmate generieke werkzame stoffen toenemen, ligt de ware waardepropositie in de geavanceerde toedieningssysteem die deze werkzame stoffen omringen.

Professionals in ongediertebestrijding die dit onderscheid begrijpen – die producten beoordelen op basis van daadwerkelijke prestaties in plaats van alleen op etiketclaims – zullen betere resultaten voor hun klanten leveren en duurzame, winstgevendere bedrijven opbouwen. Het werkzame bestanddeel mag dan de hoofdmoot zijn, maar de formulering is het verhaal dat succes of falen in de praktijk bepaalt.

Uw partner in drogen en Heat Treatment

 gendis.nl

 info@gendis.nl

 +31 (0)315 - 69 51 55

Gendis: Duurzame Heat Treatment – 100% effectief, zonder chemicaliën

In Gendringen staat Gendis, de grootste drogerij van Europa. Met 37 moderne droogkamers biedt Gendis een innovatieve en milieuvriendelijke oplossing voor de bestrijding van insecten, schimmels en bacteriën. Volledig zonder chemische middelen.

De Heat Treatment van Gendis is snel, veilig en veelzijdig. Binnen één werkdag is de behandeling afgerond. Het resultaat: een grondige reiniging en effectieve bestrijding van ongewenste organismen, zonder residu of schade aan het materiaal.

Deze methode is breed inzetbaar:

- Vrachtwagencabines
- Matrassen en meubels in hotels, scholen en zorginstellingen
- Containers, pallets en materialen, zoals hout, rotan, turf en Mongoolse wol
- En nog veel meer

Gendis staat voor betrouwbaarheid, snelheid en duurzaamheid. De behandeling is volledig effectief in één sessie. Dankzij de grote capaciteit en efficiënte werkwijze kunnen zowel kleine als grote volumes snel worden verwerkt. De techniek is toepasbaar in diverse sectoren, van logistiek tot hospitality en industrie.

Wat Gendis onderscheidt is de persoonlijke aanpak. Het team denkt actief mee met klanten die producten hebben waarvan ze niet zeker weten of heat treatment mogelijk is. Door maatwerk en betrokkenheid biedt Gendis altijd een passende oplossing.

Heeft u producten die baat zouden hebben bij een duurzame Heat Treatment? Neem gerust contact op. Gendis helpt u graag verder!

Gendis – Wiekeneseweg 30-32, Gendringen

Telefoon: 0315 695155

E-mail: info@gendis.nl

Website: www.gendis.nl

Trots op mijn vak

Ben je ook actief op LinkedIn? Ik zie daar veel berichten voorbijkomen op mijn tijdlijn van nieuwe ontwikkelingen, wetenswaardigheden, maar vooral trotse mensen. Het vak van plaagdierbeheerser vraagt veel kennis en ervaring. Dat wordt door menigeen onderschat. Het is een breed beroep met een groot aantal plaagdieren. Je moet ze kunnen herkennen, weten hoe je ze kunt beheersen en in noodgevallen kunnen bestrijden. De meeste opdrachtgevers denken: ik heb een probleem en u lost het nu op. Zo werkt het echter niet. Ik ben nu ruim twee jaar met u op weg als beheerder van het register van RPMV en daarmee van de examendocumenten.

Professioneel

Plaagdierbeheerser, door veel mensen ongediertebestrijder genoemd, vraagt vakmanschap. Ik schrijf expres mens omdat steeds meer vrouwen ook toetreden tot de beroepsgroep. Met de samenvoeging van de registers twee jaar geleden is één register ontstaan en werken we nu vanuit één examendocument. De regels zijn voor iedereen gelijk. Ook het MBO kan nu aanhaken door mensen op te leiden, hiervoor zijn twee mbo-keuzedelen goedgekeurd.

In werkgroepen met direct betrokkenen wordt momenteel op de achtergrond hard gewerkt om een basismodule te creëren met daarbovenop specialisaties. Op deze wijze kun je als plaagdierbeheerser groeien in je vakgebied, nieuwe dingen leren, maar ook zaken overslaan die je niet nodig denkt te hebben. Zo denken we als branchepartijen beter aan te sluiten op de dagelijkse praktijk.

Vorbereiding

Aanpassing van kwalificaties in het vakgebied vraagt een gedegen voorbereiding. Het wordt dus niet zomaar ingevoerd. Werkgroepen buigen zich nu over de verschillende onderdelen om die klaar te maken. Daarna moeten we dat bij elkaar brengen en tot één geheel smeden. Daarnaast moeten we ervoor zorgen

dat opleidingen aangepast kunnen worden en bovenal dat de wetgeving in lijn is gebracht met de nieuwe inrichting. Samengebundeld is dit een groot project wat veel overleg en afstemming vraagt. We hebben dan ook nauw contact met de brancheverenigingen, het ministerie, Inspecties IL&T en NVWA en het Ctgb. In dit traject hebben we iedereen nodig om te zorgen dat u als plaagdierbeheerser uw werkzaamheden goed en toekomstbestendig kan uitvoeren.

Gassingsleider

Het onderdeel Gassingsleider is sinds dit jaar al apart ingericht en heeft nu een eigen examendocument gekregen. Op basis hiervan kunnen de opleidingen aangepast worden en wordt nu gekeken naar de aansluiting met het onderdeel Gasmeetdeskundige. Hierin zijn al grote stappen gemaakt om te zorgen dat professionals hun werk goed kunnen uitoefenen en ze door het volgen van nascholingen op de hoogte blijven van de actuele situatie in dit onderdeel van het werk.

Dick Oosthoek

Directeur RPMV

MEET | EAT | ENJOY

Op woensdag 24 september vond voor de tweede keer het evenement MEET | EAT | ENJOY plaats. Dit keer was de locatie het evenementencomplex STRND aan de Slingerweg in Breda. Killgerm Benelux, de organisator, schotelde de aanwezigen weer een interessant programma voor met als hoogtepunt de lezing van boswachter Arjan Postma.

Na een welkomstdrankje konden de 100 aanwezigen aan het begin van de middag luisteren naar de korte product presentaties van vijf sponsors van dit evenement.

De eerste presentatie werd gehouden door Michael Sims, UK-ROI-Sub-Saharan Africa Regional Manager, van Bell Laboratories. De titel van zijn presentatie was: "Het toepassen van simpele en betaalbare IQ technologie om ratten en muizen te beheersen". Hij vertelde over de sensortechnologie die Bell toepast in zijn lokdozen waardoor deze op afstand kunnen worden gemonitord. Via bluetooth kan er verbinding worden verkregen met de sensoren in de lokdozen waarbij met de bijgeleverde app de opname status kan worden weergegeven op alle mobiele apparaten.

IQ toestellen leveren genoeg informatie waardoor ze ter controle niet telkens meer

geopend hoeven te worden. Dit levert volgens Bell tot wel 78% tijdswinst op. Zelfs als er 20% tijdswinst zou zijn, zou dat een dag per week zijn per plaagdierbeheerser. Naast tijdswinst, heeft de sensortechnologie ook arbeidstechnische voordelen, omdat er minder gebukt hoeft te worden om de lokdozen te openen en er minder op een ladder moet geklommen worden om de opname in lokdozen op moeilijker bereikbare plaatsen te controleren.

De batterijen in de lokdozen gaan 3 jaar mee en zijn weerbestendig. Het IQ systeem van Bell is één van de meest verkochte elektronische knaagdierenvallen in de Verenigde Staten.

De tweede presentatie was van Stein De Meulemeester van Envu. Op verschillende plekken in Nederland is bij knaagdieren resistentie aanwezig voor de eerste generatie anticoagulantia, maar ook voor de tweede generatie anticoagulantia (difenacoum en bromadiolon). Harmonix (Cholecalciferol, vitamine D) is geen anticoagulans. Wanneer het middel gegeten wordt door knaagdieren, zoals ratten en muizen, komt de werkzame stof via de darm terecht in het lichaam, waarna het omgezet wordt in stoffen die ervoor zorgen dat na twee dagen calcium neerslaat in de organen. Deze stoffen kunnen niet voor doorvergiftiging zorgen.

Na één dag heeft een knaagdier al voldoende cholecalciferol of anticoagulans opgenomen om een dodelijke dosis binnen te krijgen. Na twee dagen begint het knaagdier te stoppen met het eten van cholecalciferol. Bij een product met een anticoagulans als werkzame stof blijft de rat nog circa 6 dagen van het product eten. Het middel wordt grotendeels opgenomen in het lichaam voordat het dier sterft. Deze knaagdieren hebben dus veel meer gif opgenomen dan wanneer een product met cholecalciferol wordt gevoerd. Anticoagulantia geven een grotere kans op secundaire vergiftiging dan wanneer een product met cholecalciferol wordt opgenomen. De werkzame stof cholecalciferol kan geen resistentie veroorzaken, maar kan wel gebruikt worden als er sprake is van resistentie voor anticoagulantia.

Als derde kreeg het bedrijf Liphatech het woord. Dit Franse bedrijf heeft 70 jaar ervaring op het gebied van knaagdierbeheersing. Ze produceren verschillende soorten knaagdierlokazen die in hun lokaasdozen kunnen worden geplaatst waarbij de opname via sensoren kan worden nagegaan. Verder hebben ze een elektronische multicatch muizenval ontwikkeld die uitstekend werkt om knaagdieren op niet-chemische wijze te bestrijden. Ze nodigden iedereen uit om deze val later tijdens het netwerkgedeelte te komen ontdekken.

De vierde presentatie werd gehouden door Fred Hustel van PestWest. Hij vertelde over de nieuwe Quantum X tube die 432 UVA leds bevat, die het licht 360 graden rondom de lamp uitzenden, waardoor de rondvliegende insecten nog sneller worden aangetrokken. Deze lampen zijn ideaal om te gebruiken in de horeca en andere openbare plaatsen.

De laatste presentatie was van Jens Block van traplinked. Zijn presentatie startte met het belang van monitoring op afstand. Traplinked biedt hiervoor diverse producten aan. Sinds de introductie in 2019 van de elektronische val Jerry3 zijn er 85.000 exemplaren verkocht, die op 5.500 locaties in voornamelijk Duitsland staan. De Jerry3 klapvallen maken gebruik van het LoRA WAN Gateway om de verkregen informatie te versturen naar een computer of smartphone. Binnenkort wordt het systeem uitgebreid met andere opties zoals de mogelijkheid om via een ingebouwde digitale weegschaal te meten hoeveel lokaas is opgenomen.

Na de presentaties was er van circa 14:30 tot 16:15 uur gelegenheid om te netwerken en om de statafels van de 15 aanwezige sponsors te bezoeken. Aanwezigen konden de verschillende sponsors langsgaan, om kortingen te verzamelen, maar ook vooral om (nieuwe) kennis op te doen en in contact te komen met de leveranciers en andere aanwezigen.

Om 16:15 uur begon de lezing van Arjan Postma, beter bekend als de "boswachter die ook regelmatig op de tv te zien is". Postma gaf een boeiende en interessante lezing. Hij begon zijn verhaal door te zeggen dat er een grote overeenkomst bestaat tussen het werk van een boswachter en het werk van een plaagdierbeheerser. Beiden zetten zich in om de natuur te beheren en te zorgen dat er een balans is tussen de diersoorten.

Hij pleitte dan ook voor een betere samenwerking waarbij beide groepen van elkaar kunnen leren.

Wij, als plaagdierbeheersers, kunnen methodes leren waarbij minder gebruik wordt gemaakt van biociden, maar meer van andere diersoorten om bijvoorbeeld ratten te beheersen. Als voorbeeld vertelde Postma dat snoekbaarzen ratten eten en dat zij ingezet kunnen worden in water en meertjes waar veel overlast is van ratten. Rivierkreeftjes worden gezien als een groot probleem in sommige gebieden. Postma vertelde dat ze niet altijd hoeven te worden weggevangen, omdat blijkt dat steeds meer snoekbaarzen en reigers ze gaan eten. Wanneer er op bepaalde plekken veel last is van teken zouden kippen ingezet kunnen worden om de teken op te pikken. Bij mieren, zoals het mediterrane draaigatje, zou meer gebruik kunnen worden gemaakt van een stofzuiger. Wanneer ze consequent en zeer regelmatig worden weggezogen zal de overlast aanmerkelijk verminderen, aldus Postma. Eikenprocessierupsen en dennenprocessierupsen kunnen jeuk veroorzaken omdat de enorme hoeveelheid haartjes zich vasthechten in de huid. Wanneer een met brandharen besmet persoon naar de sauna gaat, laten de brandharen boven de 40 graden los waarna de jeuk verdwijnt. Leuke tip!

Egels zitten vaak onder grote hoeveelheden luizen, vlooiën en andere parasieten. Ze zwemmen regelmatig, waardoor de genoemde parasieten verdrinken. Wel is het daarbij nodig dat ze voldoende plekken hebben om te gaan zwemmen. Aziatische berenklauwen veroorzaken allergische reacties. Maar wanneer zaadknoppen worden weggehaald net voordat ze rijp zijn, sterft de gehele plant.

Muizen veroorzaken overlast. Mannetjes maken geluiden om vrouwtjes te lokken,

geluiden die niet waargenomen kunnen worden door het mensenoor. Wellicht zou er apparatuur ontworpen kunnen worden die de vrouwtjesmuizen aantrekt waarna ze gevangen kunnen worden.

Deze leerzame lezing van Postma zette veel van de aanwezige plaagdierbeheersers aan het denken om ook eens op een andere manier naar plaagdierbeheersing te kijken en hierbij meer gebruik te gaan maken van de specifieke kenmerken van het dier.

Dagvoorzitter Jan-Jaap van Dorst van Killgerm Benelux sloot deze leerzame middag vol lezingen af en nodigde de aanwezigen uit om een hapje te gaan eten bij de drie aanwezige foodtrucks. Hier werd dankbaar gebruik van gemaakt. Onder het genot van lekker eten en een drankje, werd nog verder nagekaart aan de bar. Na afloop kregen alle bezoekers een goodie bag mee naar huis.

EWS Group viert 25-jarig jubileum

Een kwart eeuw groei, innovatie en mensgericht ondernemen

In oktober vierde EWS Group haar 25-jarig bestaan – een indrukwekkende mijlpaal voor een bedrijf dat in 1999 begon als een bescheiden plaagdierbestrijdingsdienst en inmiddels is uitgegroeid tot een internationale speler in plaagdierbeheersing, gasmetingen, voedselveiligheid en innovatieve verpakkingso oplossingen.

EWS Group maakt deel uit van PPD Invest, waarvan Joren Nieuwenhuizen CEO en grootaandeelhouder is. PPD Invest telt inmiddels ruim 380 medewerkers en blijft zich gestaag uitbreiden binnen én buiten Europa. De organisatie staat bekend om haar gedreven ondernemerschap, innovatieve oplossingen en sterke focus op mensen en samenwerking.

Een feest met dank aan medewerkers en partners

Het jubileum werd in oktober groots gevierd. Op 10 oktober kwamen klanten, partners en andere genodigden samen in het historische Fort Altena voor een feestelijke avond vol herinneringen en ontmoetingen. De dag erna was het de beurt aan de medewerkers en partners: zij werden uitgenodigd voor een onvergetelijk personeelsfeest aan boord van het SS Rotterdam.

Na een feestelijke avond met diner, muziek en overnachting aan boord, werd het weekend afgesloten met een ontspannen rondvaart op de Spido door de Rotterdamse haven of een rondleiding over het SS Rotterdam. "Zonder onze mensen zouden we nooit staan waar we nu staan," aldus Joren Nieuwenhuizen. "Hun inzet, vakmanschap en betrokkenheid vormen het fundament van ons succes. We vinden het belangrijk om daar regelmatig bij stil te staan. Dit jubileum is vooral een feest voor hen."

Bij EWS Group heerst een sterke familiecultuur. Ondanks de groei en internationalisering, voelt het bedrijf nog steeds kleinschalig aan, met korte lijnen en persoonlijke aandacht. "We zijn groot geworden door klein te blijven denken," vult Nieuwenhuizen aan. "Iedere vestiging, of die nu in Nederland of in Spanje staat, werkt volgens dezelfde waarden: betrouwbaarheid, kwaliteit en respect."

Van PPD tot internationale EWS Group

De geschiedenis van EWS begint in 1999, toen het bedrijf van start ging onder de naam Plagen Preventie Dienst (PPD). Vanuit Werkendam werden lokale klanten geholpen met plaagdierbestrijding en preventie. De aanpak, deskundig, persoonlijk en gericht op duurzame oplossingen, sloeg al snel aan.

In 2009 volgde de overname van het Belgische Eco Worldwide Solutions (EWS), waarmee het bedrijf een bredere markt betrad. Sinds 2015 maakt EWS officieel deel uit van PPD Invest. Inmiddels heeft de groep vier Nederlandse vestigingen en is zij actief in negen Europese landen. Daarnaast beschikt zij over een wereldwijd partnernetwerk, dat samenwerking en kennisuitwisseling mogelijk maakt over landsgrenzen heen.

Het hoofdkantoor van PPD Invest bevindt zich nog altijd in het karakteristieke pand in Werkendam waar het allemaal begon. Het voormalige woonhuis is omgebouwd naar kantoor. "Die locatie symboliseert onze wortels," vertelt Nieuwenhuizen. "Het herinnert ons eraan waar we vandaan komen en wat ons drijft: ondernemerschap met aandacht voor mens en milieu."

Een groep met vele gezichten

Onder de vlag van PPD Invest opereren verschillende gespecialiseerde bedrijven die elkaar aanvullen. Samen bestrijken ze een breed spectrum aan diensten binnen de wereld van voedsel, voedselveiligheid, plaagdiermanagement, gasmetingen en verpakkinginnovatie.

VacQPack

VacQPack is gespecialiseerd in het verpakken van voedsel met behulp van Modified Atmosphere Packaging (MAP). Deze techniek voorkomt kwaliteitsverlies door zuurstof te vervangen door gassen als kooldioxide of stikstof. Dankzij een gepatenteerd ventiel kunnen naast big bags zelfs complete containers worden behandeld, waardoor producten tijdens transport vers en vrij van insecten blijven.

Dezelfde technologie wordt ingezet voor het bestrijden van bedwantsen in hotelmatrassen. Door preventieve MAP-behandelingen toe te passen, wordt de kans op besmetting aanzienlijk verminderd. VacQPack combineert technologische innovatie met praktijkervaring, wat resulteert in betrouwbare en duurzame oplossingen voor klanten wereldwijd.

NetComm

Het bedrijf NetComm ontwikkelde een eigen softwaresysteem dat klanten real-time inzicht biedt in de status van hun producten tijdens transport en verwerking. Met behulp van Artificial Intelligence (AI) worden risico's

vroegtijdig herkend en kunnen maatregelen worden genomen voordat problemen ontstaan.

Een voorbeeld: bij grote bouwprojecten kan AI voorspellen in welke fase de kans op plaagdieroverlast het grootst is. Ook speelt AI een belangrijke rol bij de verdere ontwikkeling van elektronische vallen en slimme monitoringssystemen. Zo groeit NetComm uit tot een digitale pionier binnen de sector.

KGn

Het bedrijf Kwaliteit Gasmeting Nederland (KGn) richt zich op gasmetingen, ventilatie en containerinspecties in de Rotterdamse haven. In een modern "drive-through"-station kunnen containers gecontroleerd worden op de aanwezigheid van giftige stoffen. Met deze dienst draagt KGn bij aan de veiligheid van logistieke processen in een van de drukste havens ter wereld.

CargoCLIMA

CargoCLIMA biedt een innovatieve containerliner van hoogwaardige meerlaagse folie, die bulkgoederen eenvoudig en volledig hermetisch afsluit. In combinatie met een biologische MAP-behandeling blijven producten beschermd tegen vocht, oxidatie en insecten, waardoor voedselveiligheid en productkwaliteit tijdens transport en opslag gewaarborgd blijven.

De oplossingen van CargoCLIMA worden wereldwijd ingezet door producenten, traders en logistieke dienstverleners die streven naar veiligere, duurzamere en kwalitatief hoogwaardige supply chains.

PQS Group

PQS Group is gespecialiseerd in port quarantine services binnen Italiaanse havens, waaronder gasmetingen, fumigatie en BMSB-behandelingen. Met geavanceerde digitale systemen en goed getrainde specialisten zorgt PQS voor snelle, betrouwbare en volledig conforme behandelingen in de exportketen.

Van 3D-laadplannen tot certificering en afhandeling aan de kade: PQS ondersteunt klanten end-to-end en garandeert dat goederen veilig, compliant en zonder vertraging hun bestemming bereiken.

NCP Group

De NCP Group is gespecialiseerd in het reinigen, verpakken en conditioneren van noten zoals cashew-, pistache- en hazelnoten, en amandelen. De volledig pindavrije faciliteiten in Nederland en België voldoen aan de hoogste voedselveiligheidsnormen. Naast verpakken biedt NCP aanvullende diensten zoals droogbranden, snijden en insectenbehandeling, waardoor klanten kunnen rekenen op een complete service.

EWS Group: expert in plaagdierbeheersing

De kern van de organisatie blijft EWS Group zelf. Met vestigingen in onder meer Nederland, België, Frankrijk, Spanje, Italië, Oostenrijk, Duitsland, Polen en het Verenigd Koninkrijk is EWS actief in plaagdierbestrijding, begassing, gasmetingen, ventilatie en biobehandeling van goederen.

In Nederland heeft de divisie Pest Control een landelijke dekking met bijna 60 medewerkers. Het bedrijf werkt voor uiteenlopende klanten: van logistieke dienstverleners en voedselproducenten tot horecaondernemers en particulieren.

EWS werkt volgens het IPM-model (Integrated Pest Management), waarbij preventie, samenwerking en duurzaamheid centraal staan. Na een eerste inventarisatie van de aard, ernst en risico's van een plaag wordt een plaagdierbeheersplan opgesteld met duidelijke adviezen en actiepunten.

Klanten kunnen de voortgang volgen via het digitale EWS Portal, dat volledige transparantie biedt.

Kenia Stichting Gelijke Kansen

PPD Invest voelt ook haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en zet zich daarom in voor projecten in Nairobi en Mombasa, Kenia. De stichting ondersteunt twee scholen die, in aanvulling op educatie, ook voorzien in de opvang van weeskinderen en hun levensbehoeftes. PPD Invest draagt deze stichting een warm hart toe en is intensief betrokken bij het reilen en zeilen op deze locaties.

Vooruitkijken: de volgende 25 jaar

Na een kwart eeuw vol groei en innovatie kijkt EWS Group vooral vooruit. De komende jaren ligt de nadruk op digitalisering, duurzaamheid en kennisontwikkeling. Nieuwe technologieën, zoals AI-ondersteunde monitoring en datagedreven plaagdierbeheersing, moeten bijdragen aan efficiëntere en milieuvriendelijkere oplossingen.

"De wereld verandert snel", zegt Nieuwenhuizen. "Voedselveiligheid, klimaat en duurzaamheid worden steeds belangrijkere thema's. Onze ambitie is om daarin voorop te lopen en tegelijk trouw te blijven aan onze kernwaarden kwaliteit, betrouwbaarheid en mensgericht ondernemen."

"Dat betekent ook dat we openstaan voor ondernemers die samen met ons willen bouwen aan schaalbare, toekomstbestendige oplossingen", vervolgt Nieuwenhuizen.

"Of dat nu via samenwerking, integratie of een warme overname is. We merken dat veel ondernemers nadenken over de toekomst van hun bedrijf. Tegelijk willen ze dat hun mensen, klanten en vakmanschap in goede handen terechtkomen. Als EWS Group kunnen we daarin een rol spelen door continuïteit te bieden, innovatie te versnellen en kwaliteit te borgen. Uiteindelijk gaat het erom dat we samen sterker staan dan alleen", besluit hij.

Met 25 jaar ervaring, een sterke organisatie en een toegewijd team heeft EWS Group het vertrouwen dat de volgende 25 jaar minstens zo succesvol zullen zijn.

Denkt u na over de toekomst van uw bedrijf?

Wij gaan graag in gesprek met ondernemers die vooruitkijken en zoeken naar continuïteit voor hun mensen, klanten en vakmanschap. Of dat nu via een strategische samenwerking, integratie binnen EWS of een warme overname is, we denken graag met u mee over een toekomstbestendige oplossing.

Bij EWS Group versterken we bedrijven met expertise, innovatie en een mensgerichte, duurzame aanpak. Onze zes gespecialiseerde divisies, brede Europese aanwezigheid en data-gedreven processen bieden ondernemers de ruimte om door te groeien, te vernieuwen en hun bedrijf met vertrouwen verder te brengen.

Interesse? Plan een vertrouwelijk gesprek in!

ILT ziet afname in verkoop aangewezen rodenticiden

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft recent verhandelde hoeveelheden biociden tegen ratten en muizen (rodenticiden) met een Nederlandse toelating bij toelatingshouders opgevraagd voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Daarin is voor aangewezen rodenticiden een flinke afname te zien. Voordien had de ILT eerder verhandelde hoeveelheden voor de jaren 2020 en 2021 opgevraagd.

Integrated Pest Management

Rodenticiden op basis van anticoagulantia (antistollingsmiddelen) zijn extreem giftig voor vogels, roofdieren en huisdieren en kunnen lang in het milieu blijven. Bovendien is er kans op een toename van resistentie bij muizen en ratten, waardoor de middelen niet meer afdoende werken. Vanwege risico's voor de volksgezondheid is in de Europese Unie afgesproken dat middelen op basis van anticoagulantia en rodenticiden op basis van cholecalciferol (aangewezen rodenticiden) onmisbaar zijn voor de bestrijding van ratten en muizenplagen en onder strikte maatregelen kunnen worden toegelaten. In Nederland is gekozen voor een systeem van geïntegreerd plaagdiermanagement (Integrated Pest Management: IPM). IPM houdt in dat eerst preventieve maatregelen worden genomen en gewerkt wordt met niet-chemische methoden, voordat de aangewezen rodenticiden worden ingezet. Dat betekent: opruimen van voedsel, weghalen van nestelplaatsen, gaten dichtmaken, monitoring van de populatie en klemmen en vallen gebruiken om een plaag te voorkomen. Pas als deze maatregelen niet afdoende zijn, mag een aangewezen rodenticide worden toegepast. Het IPM-systeem is in 2023 voor zowel binnen- als buitengebruik verplicht geworden en heeft als doel dat het gebruik en daarmee de invloed op het milieu van de rodenticiden op basis van aangewezen stoffen wordt geminimaliseerd.

Hoeveelheden

De hoeveelheid rodenticiden op basis van aangewezen stoffen neemt van 2020 tot en met 2022 (nog geen IPM voor binnengebruik) langzaam toe. In 2023 en 2024 is IPM voor binnen- en buitengebruik verplicht en is een afname te zien (tabel 1 en 2).

Totalen in kg	2020	2021	2022	2023	2024
bromadiolon	1,87	2,32	2,23	1,71	1,06
brodifacoum	2,1	2,39	8,00	5,48	2,30
difenacum	2,71	2,78	6,85	3,53	1,62
cholecalciferol	0	0,7	1,28	1,21	0,82
flocoumafen	0,08	0,05	0,09	0	0
coumatetralyl	3,5	3,96	0,92	1,88	0,24
alfachloralose	63,86	69,01	1447,94	5297,37	6520,99

Tabel 1: totale hoeveelheden werkzame stof in verhandelde rodenticiden, toegelaten voor Nederland, per kalenderjaar

Totalen in kg	2020	2021	2022	2023	2024
Aangewezen rodenticiden	246350,3	242448,2	405381,9	280516,1	114520,2
Werkzame stof	10,3	12,2	19,3	13,8	6,1

Tabel 2: Totale hoeveelheid aan verhandelde aangewezen rodenticiden, toegelaten voor Nederland, en de totale hoeveelheid erin aanwezige stof

Alfachloralose

Alfachloralose is een werkzame stof, die niet is aangewezen vanwege de risico's. Rodenticiden die door consumenten mogen worden gebruikt bevatten alfachloralose. Op deze middelen is IPM niet van toepassing. Van 2020 tot en met 2024 is de verkoop van rodenticiden op basis van deze stof met een factor 100 toegenomen. De forse toename van de hoeveelheid alfachloralose was te verwachten, omdat het nog het enige middel is dat niet is aangewezen (als extra risicovol) en omdat particulieren (en sommige producten ook professionals) dit dus mogen gebruiken zonder extra (IPM-)maatregelen tegen muizen. Er wordt momenteel gewerkt aan een herbeoordeling van alfachloralose en rodenticiden op basis van deze werkzame stof. Uit deze beoordeling zal blijken of alfachloralose op de huidige wijze op de markt mag blijven.

Conclusie

Sinds de invoering van het IPM-systeem en de handhavingsacties en communicatie vanuit de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit en de ILT is de hoeveelheid aangewezen rodenticiden dat wordt gebruikt sterk afgenomen. De komende jaren zullen moeten uitwijzen hoe de ontwikkelingen gaan. Nu zien we een ontwikkeling met een mooi resultaat maar over een korte periode van 2 jaar. Bij plaagdierbeheersbedrijven is tijdens inspecties regelmatig vastgesteld dat men vaak met weringsmaatregelen succesvol plaagdieroverlast kan oplossen. IPM zorgt voor een bronaanpak, in plaats van symptoombestrijding.

ILT Nieuwsbericht

NIEUW bij Killgerm Training in 2026

Bij Killgerm Training streven we naar kwaliteit. We willen een gevarieerd aanbod aan opleidingen en nascholingen aanbieden aan professionele ongediertebestrijders, zodat zij kennis kunnen blijven vergaren die nuttig is in het werkveld. Ook in 2026 breiden we ons aanbod uit:

NASCHOLING WERING & HABITAT MANAGEMENT

Knaagdieren zoals muizen en ratten zijn echte cultuurvolgers. Ze vinden met gemak hun weg in onder andere gebouwen, magazijnen en andere leefomgevingen van de mens, waar ze niet alleen schade en overlast veroorzaken, maar ook risico's vormen voor hygiëne en veiligheid. Door hun slimme gedrag en snelle voortplanting kunnen problemen bovendien razendsnel escaleren. Toch zijn veel problemen te voorkomen - mits je weet waar je op moet letten. Deze scholing geeft professionals de kennis én vaardigheden om aantastingen tijdig te herkennen, risico's te beoordelen en effectief in te grijpen!

NASCHOLING MATERIAALAANTASTERS

Insecten zoals papiervisjes, kleermotten en andere materiaalaantasters kunnen ongemerkt, maar ook zichtbaar schade veroorzaken aan gebouwen, archieven, collecties en kwetsbare materialen. Vaak worden de eerste signalen over het hoofd gezien, waardoor de aantasting pas wordt ontdekt wanneer de schade al aanwezig is. Met de juiste kennis hoeft dat niet te gebeuren. Deze scholing geeft professionals de kennis én vaardigheden om aantastingen tijdig te herkennen, risico's te beoordelen en effectief in te grijpen!

Meer informatie en het volledige
aanbod nascholingen &
opleidingen vind je terug via

Plaagsoorten beheersen, hoe dan?

Sinds april coördineer ik voor vier ministeries het dossier plaagsoortbeheersing. Dit houdt in dat ik overleg faciliteer tussen de ministeries van LVVN, lenW, VRO en VWS over of ze - naast andere partijen - een rol kunnen spelen in bestrijding van plaagsoorten waarover een onderbouwd risicosignaal is gegeven.

Nieuwe plaagsoorten liften vaak onbedoeld mee met handelswaar en reizigers. Het aantal neemt de laatste decennia sneller toe. Coördinatie is nodig waar de potentiële plagen niet alleen omwille van biodiversiteit bestreden worden, maar ook vanwege volksgezondheid, of de gebouwde omgeving. En om milieu- en diervriendelijk te bestrijden.

In mijn coördinerende rol komt de ervaring die ik eerder opdeed met interdepartementaal

samenwerken van pas. De kunst is om, naast taakverdeling tussen de departementen, ook te zien wat samenwerken oplevert. Soms is het gesprek tussen de ministeries nog wat Babylonisch. Zo merk ik dat preventie bij lenW bijvoorbeeld gaat over hygiëne in horeca of stal, terwijl ze bij LVVN bij het woord preventie eerder denken aan voorkomen dat een plaagsoort ons land binnenkomt.

Het is zaak snel meer te weten over de leefwijze van een nieuwe plaagsoort, om daar vroege bestrijding op te baseren. Zo kijken ze vooral bij LVVN op grond van de zogenaamde invasiecurve. Maar bestrijdingsbedrijven die aan lenW vrijstelling vragen voor gebruik van een chemisch middel, neigen naar wachten tot het probleem groot genoeg is om te kunnen investeren in formele markttoelating. Er is dus sprake van verschillende dynamieken.

Inmiddels is een benadering in zwang voor juist gebruik van chemische middelen als sluitstuk van Integrated Pest Management, kortweg IPM. Niet alleen omdat chemische middelen zorgwekkende stoffen bevatten, ook omdat een aanpak met eerst preventie het beste werkt: de habitat onaantrekkelijk maken met weinig voedsel en nestelplekken.

De benaderingen waar deze departementen

mee werken gaan gelukkig samen. Het gebruik van gif volgens de invasiebiologie komt wel eerder in de tijd dan volgens de IPM-piramide, maar is ook gebonden aan strenge gebruiksvoorwaarden. Een mooi voorbeeld van slimme spaarzame inzet van een middel ter uitroeiing van termietenkolonies is lokaas in de vorm van houten paaltjes met minimale hoeveelheden chemische stof. De termietenwerkers verspreiden het gif zelf effectief, want zij voeden de soldaten en koningen en koninginnen in hun kolonie.

Naast de invasiecurve en de IPM-piramide vind ik een derde benadering interessant: inrichtingsmaatregelen nemen om te zorgen voor een biodivers en daardoor 'adaptief' ecosysteem met natuurlijke vijanden van plaagsoorten. Dat gebeurt bijvoorbeeld onder eikenlanen en helpt de eikenprocessierups te bestrijden. Verlaging van hittestress in steden is vast ook relevant.

Verschillende werelden afstemmen is nodig. Want precies voorspellen welke plagen er komen, kunnen we niet, maar samen alert zijn kan wel. Daar draag ik graag aan bij.

Bea van Golen

Coördinator overlast gevende soorten

Save the Date: World Pest Day - 11 juni 2026!

Het jaarlijkse, gratis evenement ter gelegenheid van World Pest Day wordt dit jaar opnieuw georganiseerd door vertegenwoordigers van KAD, NVPB, PCN en PLA..N.

Het evenement zal weer plaatsvinden in De Schakel Vergader- en Congrescentrum in Nijkerk. Deze editie heeft als thema: Hebben technologische ontwikkelingen en kunstmatige intelligentie (AI) toekomst in de plaagdierbeheersing?

Na een uitgebreide algemene inleiding over AI en de mogelijke toepassingen daarvan, zullen twee sprekers ingaan op:

- Plaagdierbeheersing en AI in de voedingsindustrie
- Geografische Informatiesystemen (GIS) bij het beheer en de bestrijding van plaagdieren

Na de lunch is er tijdens workshops gelegenheid om met de sprekers van gedachten te wisselen over het toepassen van nieuwe technologieën en AI in plaagdierbeheersing. De dag wordt afgesloten met een plenaire sessie waarin de samenvattingen van de workshops worden besproken.

Programma:

10.30 – 11.00 uur: inloop

Lunch: aangeboden door de organisatoren en sponsors

Rond 15:00 uur: afsluiting met hapjes en drankjes

In de komende maanden volgt meer informatie over de organisatie van deze dag en de mogelijkheid tot aanmelding.

De Aziatische hoornaar heeft zich in zeven jaar tijd in rap tempo gevestigd in ons land, ondanks de pogingen om de soort te bestrijden. Net als met veel andere exoten, zullen we er mee moeten leren leven. We hadden de soort liever niet gehad, maar gelukkig blijken de zorgen omtrent de vestiging vooralsnog sterk overdreven. In 2017 werd de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) voor het eerst in ons land vastgesteld. Bij Dreischor (Zeeland) werd een nest gevonden. Deze vondst kwam niet als een verrassing. Vanuit Frankrijk had de Aziatische hoornaar zich toen al gevestigd in Vlaanderen en de komst naar ons land was een kwestie van tijd. Sindsdien heeft de soort zich in rap tempo over ons land verspreid. In 2024 werd als laatste provincie ook Groningen gekoloniseerd. Voor zover bekend zijn de Waddeneilanden nog vrij van kolonies, al is op Schiermonnikoog in 2024 een volwassen Aziatische hoornaar gezien.

De Aziatische hoornaar is een opportunistische jager die haar larven voert met insecten, waaronder ook honingbijen. De Europese hoornaar jaagt ook op honingbijen, maar minder. Vanwege deze lichte voorkeur voor honingbijen zijn imkers niet blij met de komst van de Aziatische hoornaar. De opname van de Aziatische hoornaar op de Europese Unielijst van te bestrijden organismen blijkt de uitbreiding niet te kunnen stuiten.

Toename

Duidelijk is dat het aantal nesten per jaar sterk toeneemt. In 2024 werden meer dan 2500 nesten gemeld via www.waarneming.nl. De jaarlijkse vermenigvuldigingsfactor van het aantal nesten ligt momenteel rond de 5 à 6, wat goed overeenkomt met de factor die bekend is uit de internationale literatuur. Duidelijk is ook dat de aantallen nesten in het zuiden van het land meer dan tienmaal zo hoog zijn als die uit het noorden. De aantallen per jaar nemen dus toe en de invasiegolf strekt zich steeds verder uit naar het noorden. Niet zo raar als je weet dat koninginnen tot wel 110 km kunnen vliegen, hoewel ze meestal veel minder ver gaan.

De verwachting is dat er vroeg of laat 'verzadiging' gaat optreden, dat wil zeggen dat het groeitempo gaat afzwakken. In 2024 leek het aantal nesten in het zuiden van het land maar 3-4 maal zo hoog als in 2023, in het noorden van het land eerder 5-7 keer. Mogelijk is dit het eerste teken van verzadiging in het zuiden. Of is er misschien sprake van registratiemoeheid onder de waarnemers? Hoe het ook zij, het is goed denkbaar dat het aantal nesten in 2025 in de vijf cijfers gaat lopen.

Gevoed door de imkerlobby verschijnen geregeld krantenartikelen over 'horrorwespen' die 'een bedreiging zijn voor de biodiversiteit'. Ook worden 'volksgezondheid' en 'economische schade' vaak genoemd. De Europese wetenschappelijke literatuur geeft hier evenwel geen basis voor. Ook voor Vlaanderen en Nederland blijkt dat allemaal niet aan de hand. Hoornaars zijn opportunistische jagers en bijgevolg vangen ze hoofdzakelijk algemene soorten, waaronder veel vliegen en wespen. Bij de Europese hoornaar noemt men dat 'nuttig', bij de Aziatische hoornaar is dat 'een gevaar voor de biodiversiteit'.

Het enkele feit dat hoornaars predatoren zijn, maakt niet dat ze een bedreiging voor de biodiversiteit zijn. Economische schade beperkt zich vrijwel geheel tot schade aan druiven, die ook door veel andere soorten plooiwingswespen veroorzaakt wordt. Omdat de nesten van Aziatische hoornaars in de overgrote meerderheid van de gevallen hoog in de boom hangen, is het risico op steekincidenten veel lager dan bij de Europese hoornaar en in de grond nestelende limonadewespen. Uitzonderlijk laaghangende nesten dienen met voorrang bestreden te worden.

Blijft over: de imkerij. Hoornaars eten honingbijen, vooral in gebieden waar veel kasten staan, en de Aziatische hoornaar eet er meer dan de Europese. Predatie op honingbijen brengt niet gelijk het volk in gevaar, dat immers in de nazomer uit zo'n 40.000 werksters bestaat. De angst van imkers dat hoornaars bijenvolken uitroeien door slachtpartijen aan te richten, wordt niet door wetenschappelijke publicaties ondersteund. Wel suggereert een recente Franse modelstudie dat stress en verminderde nectarinbreng de overwinteringskansen van bijenvolken zouden kunnen verkleinen. Het gaat dan om 2% van de volken onder bepaalde omstandigheden (weer, predatiedruk).

Toekomst

Vanwege de hoge reproductiegraad en de moeilijkheid om alle nesten op te sporen, lukt het niet de groei van de populatie Aziatische hoornaars substantieel te beperken. Op grond van meerdere modelstudies is er ook geen aannemelijke aanpak bekend om dat wel te bereiken. Met andere woorden – hoe spijtig ook – de Aziatische hoornaar is een feit van het leven in Nederland. We moeten er rekening mee houden dat vooral in de noordelijke helft van ons land de aantallen nog fors zullen toenemen.

In het wilde weg gaan bestrijden, met vallen bijvoorbeeld, is volgens bestaande studies contraproductief: het houdt de groei niet tegen en richt wel een slachting aan onder andere insecten.

Het bestrijden van nesten met pesticiden is een mogelijk gevaar voor onze andere insecten. In Nederland hanteren we al enkele jaren de 'stofzuigermethode' die effectief is bij het vernietigen van vele nesten, zonder onnodige schade aan andere insecten.

Voor zowel imkers als ecologen geldt dat leren leven met deze invasieve soort het meest realistische scenario is.

Verkort overgenomen uit: Kijk op exoten, september 2025
Theo Zeegers, EIS Kenniscentrum Insecten

Organisatorische veranderingen bij het Ctgb

Met ingang van 1 januari 2026 gaat Jan Willem Andriessen met pensioen en wordt hij opgevolgd door Rosalien Paashuis. Zij zal de meeste taken van Andriessen overnemen. Tijd voor een interview!

Achtergrond Jan Willem Andriessen

Andriessen trad op 1 maart 1998 in dienst bij het CTB, zoals het huidige Ctgb toen heette. Daarvoor werkte hij 15 jaar als klassiek homeopaat in Borger. Een klassiek homeopaat ziet de mens als een geheel, waarbij ziekte voortkomt uit verschillende processen in het lichaam en geest. Hij observeert deze processen om een diagnose te stellen en het zelfhelende vermogen te versterken.

Omdat Andriessen een andere richting wilde inslaan, studeerde hij milieuhygiëne en toxicologie. Na zijn afstuderen solliciteerde hij bij het CTB. Daar werkte Andriessen vervolgens 28 jaar en bekleedde hij diverse functies: projectleider, wetenschappelijk beoordelaar, taakgroepshoofd, MT-lid, accountmanager, en de afgelopen tien jaar beleidsmedewerker op de Beleidsafdeling. Door deze veelvoud aan functies heeft hij uitgebreide ervaring opgedaan op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Verzelfstandiging en rol Ctgb

Andriessen heeft de verzelfstandiging van het CTB in 2000 meegemaakt. Het CTB was oorspronkelijk een uitvoeringsorganisatie in dienst van ministeries, maar na de verzelfstandiging werd het Ctgb een zelfstandig bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Het College is bevoegd beslissingen te nemen over de toelating van deze middelen.

Het Ctgb is een tarief-gestuurd zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Aanvragers betalen voor de beoordeling van een middel op de Nederlandse markt. Deze beoordeling van de veiligheid voor mens, dier en milieu wordt uitgevoerd tegen kostprijs. Na toelating betaalt de toelatingshouder een jaarlijkse vergoeding per toegelaten middel.

Historie van toelatingen

Nieuwe gewasbeschermingsmiddelen en biociden worden toegelaten volgens Europese wetgeving. Middelen die al binnen Europa op de markt zijn, moeten in verschillende landen opnieuw worden getoetst volgens Europese regels. Voor gewasbeschermingsmiddelen is dat proces inmiddels voltooid. Het zal naar verwachting nog ongeveer tien jaar duren voordat alle biociden opnieuw zijn getoetst. Dit toetsen wordt uitgevoerd in diverse lidstaten door vergelijkbare organisaties zoals het Ctgb.

Na deze periode zal toetsing van biociden volledig plaatsvinden binnen het Europese kader. Middelen worden goedgekeurd voor een periode van tien jaar, waarna hertoetsing plaatsvindt. Om het proces te stroomlijnen, vinden vier keer per jaar bijeenkomsten plaats bij ECHA in Helsinki. Tot nu toe werden deze Biocidal Product Committee-bijeenkomsten bezocht door Andriessen en zijn collega's, een taak die nu wordt uitgevoerd door zijn opvolgster Rosalien Paashuis.

Historisch perspectief biociden

Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog werden veel chemische producten ontwikkeld om ongewenste organismen te bestrijden. Men had toen weinig inzicht in de mogelijke gevolgen voor mens, dier en milieu. Pas in de jaren '60 werd men zich meer bewust van de risico's van gifstoffen, mede door het boek *Silent Spring* van Rachel Carson.

Dit leidde tot de ontwikkeling van alternatieve methoden om plaagdieren te beheersen, met een focus op habitatmanagement en niet-chemische bestrijding. Middelen zoals anticoagulantia en cholecalciferol voor knaagdierbestrijding werden erkend als gevaarlijk, omdat ze langdurig in het milieu aanwezig blijven en risico's op doorvergiftiging veroorzaken. Daarom zijn voor dergelijke middelen die alternatieve methoden extra belangrijk.

In overleg met de plaagdierbestrijdingsbranche is de laatste 10 jaar het Handboek IPM Knaagdierbeheersing ontwikkeld. Andriessen was daarbij een van de stuwende krachten. Dit IPM-model stelt onder voorwaarden het gebruik van chemische middelen nog toe, maar legt nadruk op habitatmanagement en niet-chemische methoden. Het model wordt steeds breder geaccepteerd, hoewel er nog ruimte is voor verbetering.

Toekomstvisie Andriessen

Andriessen benadrukt dat het juiste gebruik van het IPM-model ervaring en scholing vereist. Hij vindt dat plaagdierbeheerser in de toekomst een beschermd beroep moet worden, vergelijkbaar met dierenartsen of juristen. Het beroep moet daarmee aantrekkelijker worden en maatschappelijk meer erkenning krijgen.

Het IPM-model, dat inzet op habitatmanagement en niet-chemische bestrijding met chemie als uiterste redmiddel, kan toegepast worden op meerdere plaagdiersoorten. Succesvolle toepassing vereist voor elke specifieke plaagdiersoort een aangepaste uitwerking van dit systeem. Voor de ontwikkeling daarvan is overleg tussen alle betrokken partijen noodzakelijk. Volgens Andriessen zal dit uiteindelijk leiden tot verminderd gebruik van biociden en meer focus op duurzame beheersingsmethoden.

Andriessen is verheugd dat hij heeft kunnen bijdragen aan het opzetten van het IPM-model in Nederland. In de toekomst zal hij zich vooral wijden aan meer huiselijke activiteiten.

**CHEMISCHE
BESTRIJDING**

**NIET-CHEMISCHE
BESTRIJDING**

HABITATMANAGEMENT

MONITORING

Beleidsmedewerker biociden: Rosalien Paashuis

Rosalien Paashuis trad op 19 augustus 2024 in dienst bij het Ctgb. Daarvoor was zij tien jaar directrice op een basisschool. Na 1 januari 2026 zal zij een groot deel van Andriessens taken overnemen als beleidsmedewerker biociden.

Haar werk zal zich richten op beleidszaken rondom toegelaten en toe te laten middelen, binnen de wettelijke nationale en Europese kaders, en op de praktische toepassing daarvan. Ze zal coördineren met handhavinginstanties (ILT, NVWA), brancheorganisaties (KPMB, RPMV) en de plaagdierbestrijdingsbedrijven. De brancheverenigingen zullen in de toekomst zeker van haar horen.

Mijn naam is Rosalien Paashuis. Ik werk sinds augustus 2024 als collega van Jan Willem Andriessen bij het Ctgb. Ik ga de werkzaamheden van Jan Willem na zijn pensioen aan het einde van dit jaar, overnemen. Jan Willem kennen jullie natuurlijk als aanspreekpunt, als iemand met enorm veel kennis in inzicht en als drijvende kracht achter het IPM-systeem. Dat zijn grote schoenen om te vullen...!

Nu zijn pensioendatum nadert, merk ik dat ik al veel weet omdat we gelukkig een warme overdracht konden doen de afgelopen 1,5 jaar. Ik zal na verloop van tijd mijn eigen kennis en ervaring op gaan bouwen.

Het Ctgb beoordeelt toelatingen van biociden volgens nationale én Europese wet- en regelgeving. Vanuit die bijzondere positie wil ik graag, net als Jan Willem vóór mij heeft gedaan, bijdragen aan de mooie en bijzondere samenwerking die is ontstaan tussen alle belanghebbende partijen in Nederland in de plaagdierbeheersingsbranche. Ik hoop dan ook dat jullie mij weten te vinden met de vraagstukken die spelen. Vanzelfsprekend zal ik deelnemen aan de lopende overlegstructuren namens het Ctgb.

Mijn indruk tot nu toe is dat er met veel kennis en toewijding gewerkt wordt in de branche. Ik kijk uit naar een voortzetting van de goede samenwerking om die toewijding vanuit de rol van het Ctgb te kanaliseren richting nog verdere verbeteringen en professionalisering in de plaagdierbranche.

Met hartelijke groet,

Rosalien Paashuis

Ziekte van Weil: Plaagdierbestrijders, u loopt risico!

- Omdat de ziekte van Weil een ernstige en dodelijke vorm van leptospirose bij mensen is!^{1,2,3}
- Omdat wilde ratten en muizen het belangrijkste reservoir vormen van de bacterie die de ziekte van Weil bij mensen kan veroorzaken!⁴
- Omdat tussen de 33 en 57% van de bruine ratten in Nederland besmet is, zij verspreiden de bacterie via hun urine en besmetten de omgeving!¹
- Omdat de eerste symptomen van de ziekte vergelijkbaar zijn met die van griep, waardoor de diagnose moeilijk te stellen is!³

Het is mogelijk om uzelf te beschermen via individuele preventieve maatregelen.¹ Er zijn nieuwe vaccinatieadviezen voor werknemers waardoor bescherming nog beter kan worden geregeld!¹

De oorzaak: een bacterie die via de urine van besmette dieren in de omgeving terecht komt

Leptospirose wordt veroorzaakt door een bacterie genaamd 'leptospira'. Deze bacterie leeft in de nieren van besmette dieren en komt via hun urine in de omgeving terecht waardoor deze besmet raakt.³

In Nederland wordt leptospirose bij mensen vooral veroorzaakt door twee serogroepen. De eerste serogroep, *L. icterohaemorrhagiae*, met voornamelijk ratten als reservoir, wordt in verband gebracht met een ernstige vorm van leptospirose, beter bekend als de ziekte van Weil. De tweede serogroep, *L. grippityphosa*, waarbij vooral muizen het reservoir vormen, wordt in verband gebracht met een mildere vorm van de ziekte, ook wel modderkoorts genoemd.⁴

De bacterie komt het lichaam meestal binnen via de beschadigde huid (bijvoorbeeld via wondjes) of via de slijmvliezen van ogen, neus en mond. *Leptospira* bacteriën kunnen het lichaam ook binnendringen via de verweekte huid of door inademing van aerosolen van urine van besmette dieren.^{3,4}

De bacterie kan tot 20 maanden overleven in vochtige omgevingen zoals water, grond of modder.^{4,5}

Mensen raken dus geïnfecteerd door direct contact met urine van besmette dieren, of door indirect contact, via de vochtige omgeving, die door de urine van besmette dieren vervuild is geraakt.⁶

Ratten, de belangrijkste dragers en verspreiders van de bacterie die verantwoordelijk is voor de ziekte van Weil

Alle zoogdieren kunnen, wanneer ze besmet zijn, de *Leptospira* bacterie bij zich dragen en overdragen: wilde dieren, huisdieren en boerderijdieren.⁶ In Nederland vormen knaagdieren (ratten, muizen, enz.) echter het belangrijkste reservoir.⁴

Het zijn bovendien asymptomatische dragers, dit betekent dat ze weinig tot geen symptomen vertonen en de bacterie langdurig bij zich kunnen dragen en uitscheiden zonder dat ze er zelf ziek van worden.⁶ In Nederland is tussen 33 en 57% van de bruine ratten besmet met de bacterie.¹

Een kleine anekdote: de rat plast eens in de 3 minuten. Knaagdieren spelen dus een belangrijke rol in de verspreiding en het voortbestaan van deze bacterie.³

In Nederland is deze ziekte van Weil bacterie verantwoordelijk voor:⁸

- 67% van het totale aantal leptospirose gevallen.
- 71% van het aantal ziekenhuisopnames door leptospirose
- 76% van het aantal dialyses door leptospirose
- 54% van het aantal sterfgevallen door leptospirose

Plaagdierbestrijders: een beroep met risico op leptospirose (ziekte van Weil)

Leptospirose wordt wereldwijd en in Nederland erkend als beroepsziekte.^{1,9} Veel mensen lopen tijdens hun beroepsactiviteiten risico op leptospirose.^{1,4}

Beroepsgroepen met een verhoogd risico op infectie zijn werknemers die in contact komen met water, modder of (in)direct met ratten/muizen.⁴ Hierdoor behoren ook rattenvangers tot de arbeidsgerelateerde risicogroep.^{1,4}

De Gezondheidsraad heeft onlangs een vaccinatie advies gepubliceerd, waarin wordt aangegeven:¹ "Beroepsgroepen die in direct contact kunnen komen met de urine van besmette knaagdieren of die werken in oppervlaktewater of een vochtige omgeving waar besmette knaagdieren leven, lopen een verhoogd risico op leptospirose. Tot deze beroepsgroepen behoren bijvoorbeeld ongediertebestrijders (rattenvangers), baggerwerkers, rioolwerkers, boeren en tuinders [...]."

Het is belangrijk dat deze beroepsgroepen blootstelling aan Leptospirose zoveel mogelijk voorkomen door middel van beschermende maatregelen (kleding, handschoenen, gezichtsmasker, veiligheidsbril, wondafdekking). Ondanks het nemen van deze beschermende maatregelen, kan er in sommige gevallen nog

steeds een restrisico bestaan. In zulke gevallen kan vaccinatie helpen om tegen de ziekte te beschermen."

De eerste symptomen lijken op griep, maar kunnen zich snel ontwikkelen tot een ernstige ziekte.

De eerste symptomen verschijnen over het algemeen 3 tot 20 dagen na besmetting. Deze symptomen lijken vaak op griep met hoge koorts, koude rillingen, hoofdpijn, spierpijn en spijsverteringsstoornissen (misselijkheid, braken, buikpijn).¹⁰

Deze niet specifieke symptomen kunnen ervoor zorgen dat de diagnose moeilijk kan worden vastgesteld en de behandeling verlaat wordt opgestart. Als de ziekte niet snel adequaat wordt behandeld, kan deze zich ontwikkelen tot een ernstige ziekte, waarbij ziekenhuisopname noodzakelijk is. De vitale organen (lever, nieren, longen, hart, hersenen) kunnen worden aangetast, waardoor de patiënt kan komen te overlijden.¹¹ Dit is de ernstige en dodelijke vorm van leptospirose, de icterohemorragische vorm, ook bekend als de ziekte van Weil.^{1,2,3}

Het is mogelijk om uzelf te beschermen

U kunt uzelf effectief beschermen, door wanneer er sprake is van blootstellingsrisico, verschillende preventieve maatregelen zorgvuldig toe te passen. Denk hierbij allereerst aan algemene hygiëneregels zoals het regelmatig wassen van de handen, het desinfecteren en afdekken van wonden of krassen, het contact vermijden tussen vuile handen en het gezicht (ogen, neus en mond) en het reinigen van kleding. Het is ook essentieel om beschermende kleding te dragen (handschoenen, laarzen, waadbroeken, enz.). Daarnaast is vaccinatie ook mogelijk, ingeval van een aanhoudend verhoogd blootstellingsrisico, in overleg met een (bedrijfs) arts, op basis van een individuele beoordeling.¹⁴

Ten slotte, vertel uw arts altijd over uw activiteiten op het gebied van ongediertebestrijding in geval van griepachtige klachten!

Heeft u naar aanleiding van dit artikel nog vragen, neem dan gerust contact op met Marlies Çakır-Hofland (Europort Pharmaceuticals), mcakir-hofland@europort-pharma.eu

REFERENTIES:

Vaccinatie van werknemers: leptospirose, nr. 2025/13, Den Haag, 8 juli 2025,

Taylor AJ, Paris DH, Newton PN (2015) A Systematic Review of the Mortality from Untreated Leptospirosis. PLoS Negl Trop Dis 9(6): e0003866. doi:10.1371/journal.pntd.0003866

Le Turnier P, Epelboin L. Mise au point sur la leptospirose. Rev Med Interne (2018), Leptospirose | LCI-richtlijn

Andre-Fontaine G et al. Waterborne Leptospirosis: Survival and Preservation of the Virulence of Pathogenic Leptospira spp. In Fresh Water. Curr Microbiol. 2015 Jul; 71(1):136-42

Bulletin Épidémiologique Hebdomadaire, N° 8-9 | 4 avril 2017. La leptospirose dans les régions et départements français d'outre-mer. Santé Publique France

Herrera G et al, Diurnal Variation in Urodynamics of Rat, PMID : 2080887310) Onehealth

Marga Goris, Leptospirosis in humans: diagnosis of acute febrile illnesses during the COVID-19 pandemic, Scientific meeting of the European Leptospirosis Society May 6th 2021

OIT-réunion d'experts sur la liste des maladies professionnelles_2005

Adler B. (Ed) Leptospira and Leptospirosis, Current Topics in Microbiology and Immunology Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2015; 387: 1-293. DOI 10.1007/978-3-662-45059-8

Estavoyer JM et al, Leptospirose en Franche-Comté : données cliniques, biologiques et thérapeutiques, Médecine et Maladies Infectieuses 43. 2013: 379-385

Gewoon onweerstaanbaar

beheers kakkerlakkenpopulaties met Maxforce®

NEW IN 2026

BlueBead-technologie voor optimale opname en een langdurig effect

Snelle knockdownwerking – effectief binnen één uur na opname

Geavanceerde lokaasmatrix voor maximale opname door kakkerlakken, ongeacht het levensstadium

GEBRUIK BIOCIDEN VEILIG.
LEES VÓÓR GEBRUIK EERST HET ETIKET EN DE PRODUCTINFORMATIE.

benelux.envu.com

